

KONČNO POROČILO O IZVEDBI ETM 2023

LIFE IP CARE4CLIMATE (LIFE17 IPC/SI/000007)

Naslov dokumenta

Končno poročilo o izvedbi ETM 2023

Final report on implemented actions and achieved results EMW 2023

Avtorji: Pia Primec, Anja Mrak

Ljubljana, oktober 2024

LIFE IP CARE4CLIMATE (LIFE17 IPC/SI/000007) je integralni projekt, sofinanciran s sredstvi evropskega programa LIFE, sredstvi Sklada za podnebne spremembe in sredstvi partnerjev projekta.

Za več informacij obiščite www.care4climate.si.

Vsak partner v projektu LIFE IP CARE4CLIMATE je odgovoren za strokovnost vsebin in sporočila v dokumentih in stališčih, ki jih pripravi oziroma izrazi v okviru navedenega projekta.

VKLJUČEVANJE LOKALNIH SKUPNOSTI IN PROMOCIJA TRAJNOSTNE MOBILNOSTI V OKVIRU EVROPSKEGA TEDNA MOBILNOSTI 2023

Z željo po boljšem in bolj sistematičnem osveščanju prebivalcev Evrope o pomenu sprememb potovalnih navad za okolje, se že 20 let izvaja vseevropska kampanja imenovana Evropski teden mobilnosti. Začela se je s pobudo »Dan brez avtomobila«, ki je bil prvič organiziran v Franciji 22. septembra 1998, zamišljen pa je bil kot priložnost, s katero lahko mesta in lokalne skupnosti pokažejo svoja prizadevanja za varstvo okolja, izvedejo ključne aktivnosti namenjene omejevanju avtomobilskega prometa na določenih območjih, spodbujajo uporabo trajnostnih oblik prevoza in ozaveščajo prebivalce o vplivih njihove izbire potovalnega načina. Od tega leta dalje, se Dan brez avtomobila izvaja v vse več evropskih mest. Pobuda je bila temelj za razvoj kampanje imenovane Evropski teden mobilnosti poteka vsako leto med 16. in 22. septembrom.

*V letu 2023 je bila tema Evropskega tedna mobilnosti »**Varčne poti**«, slogan, ki ostaja enak letu 2022 pa je »**Trajnostno povezani**«. V Sloveniji je to postal osrednji dogodek za spodbujanje trajnostne mobilnosti na občinski in regionalni ravni. V letu 2023 je sodelovalo 99 lokalnih skupnosti, 50 jih je prejelo finančno spodbudo v okviru Javnega razpisa »Priprava in izvedba aktivnosti Evropskega tedna mobilnosti v letu 2023«.*

Kočno poročilo je namenjeno letnemu prikazu doseganja uspešnosti in učinkovitosti sofinanciranja izvedbe aktivnosti ETM. Le tega bomo pripravili vsako leto po zaključku izvedbe in po 6 letih poročila strnili v skupno evalvacijsko poročilo. Zgolj z namenom lažjega razumevanja koncepta ETM v prvem delu na kratko povzemamo širši okvir ETM s povzetkom zgodovine izvajanja na evropski ravni. V drugem delu poročila sledi prikaz spremljanja doseganja količinskih standardov in zastavljenih kazalnikov uspešnosti in učinkovitosti sofinanciranja priprave in izvedbe aktivnosti ETM. Samo poročilo še ne zajema kazalnikov učinkovitosti dodeljenih sredstev na širše družbeno ekonomske kazalnike okolja. Le to bo zajelo zaključno evalvacijsko poročilo v letu 2026.

Engaging local communities and promoting sustainable mobility during European mobility week 2023

With the goal to raise awareness about importance of changing mobility habits, an initiative called European mobility week (EMW) is taking place for 20 years. Predecessor of EMW was an initiative European car free day, which was first introduced in France in 1998 and was conceived as an opportunity for cities to show their efforts to protect the environment. Car-free day takes place every 22 of September, where local communities show their urban centers in a different light and carry out activities aimed at restricting car traffic in certain

areas, promoting the use of sustainable modes of transport and raising awareness of the impacts of their travel choices. Car-free day was a foundation for a bigger campaign called European mobility week, which takes place every year from 16th to 22nd of September.

This year, as a part of the European Mobility Week 2023: with slogan: "Shared space". In Slovenia 99 municipalities participated, 50 municipalities were co-financed by public call: »Preparation and implementation EMW activities 2023«.

The final report is intended to reveal effectiveness and efficiency of co-financing the implementation of the EMW activities on yearly basis. It will be presented annually after the completion of each Public call and after 6 years, the reports will be consolidated into one master evaluation report. For the purpose of facilitating the understanding of EMW concept, in the first part we briefly summarise the broad context of EMW by summarising the history of implementation at the European level. In the second part of the report, monitoring the results by the quantitative standards and set performance and efficiency indicators of ETM activities is presented. The report itself does not yet cover the indicators of effectiveness of the allocated funds on broader socio-economic indicators of the environment. This will be covered in the final evaluation report in 2026.

Kazalo vsebine

Kazalo slik	6
Kazalo tabel	7
Seznam kratic in okrajšav	8
1 Uvod	9
2 Širši okvir	10
3 Izvedba Javnega razpisa za sofinanciranje priprave in izvedbe ETM v letu 2023	15
3.1 Metodologija spremljanja uspešnosti in učinkovitosti izvedbe javnega razpisa za podporo aktivnosti ETM	18
3.1.1 Spremljanje izvedbe aktivnosti ETM na nacionalnem nivoju	18
3.1.2 Spremljanje izvedbe javnega razpisa za sofinanciranje priprave in izvedbe aktivnosti ETM	19
3.2 Analiza doseganja rezultatov in uspešnosti javnega razpisa ETM 2023	22
4 Zaključki	47
4.1 Zaključki izvedbe ETM 2023	47
4.2 Zaključki izvedbe sofinanciranih aktivnosti ETM 2023	47
4.3 Zaključki sodelovanja MOPE z deležniki	48
5 Priporočila	49
6 VIRI:	51

Kazalo slik

Slika 1 Število sodelujočih mest po letih v Evropi v Evropskem tednu mobilnosti	11
Slika 2 Število sodelujočih občin po letih v Sloveniji v Evropskem tednu mobilnosti	13
Slika 3 Zemljevid sodelujočih občin	14
Slika 4 Skupni delež udeleženi v posameznih aktivnostih	25
Slika 5 Pogostost izvajanja aktivnosti po občinah	27
Slika 6 Udeležba v aktivnosti A – Organizacija prireditev in preureditev na prostem ob zaporah ulic in trgov	28
Slika 7 Udeležba v aktivnosti B – Delavnice za starejše »Ostanimo mobilni«	29
Slika 8 Udeležba v aktivnosti C – Promocijska kampanja o javnem prevozu	30
Slika 9 Udeležba v aktivnosti D – Uvedba prevozov na klic ali novih linij javnega prevoza ..	31
Slika 10 Udeležba v aktivnosti E – Aktivno v vrtec ali šolo	32
Slika 11 Udeležba v aktivnosti F – Šolska ulica	33
Slika 12 Udeležba v aktivnosti G - Parkirni dan	33
Slika 13 Udeležba v aktivnosti H – Popravjalnica in izmenjevalnica koles	34
Slika 14 Udeležba v aktivnosti I – Aktivnosti za mladino	35
Slika 15 Udeležba v aktivnosti J – Peš kažipoti	36
Slika 16 Udeležba v aktivnosti K – Spodbujanje trajnostne mobilnosti	37
Slika 17 Udeležba v aktivnosti L – Pospravimo ulice	38

Kazalo tabel

Tabela 1: Tabela za spremljanje aktivnosti po občinah	23
Tabela 2 Skupni delež udeleženi v posameznih aktivnostih	25
Tabela 3 Pogostost izvajanja aktivnosti po občinah	26
Tabela 4 Pregled višine lastnega prispevka občin, razvrščenih od najvišjega do najnižjega	39
Tabela 5 Skupna vrednost sofinanciranja in lastnega prispevka občin, razvrščena od najvišje do najnižje.....	40
Tabela 6 Trajni ukrepi po občinah	41

Seznam kratic in okrajšav

Kratica/simbol	Beseda ali besedna zveza	Slovenski prevod
EMW/ETM	<i>European mobility week</i>	<i>Evropski teden mobilnosti</i>
MZI	<i>Ministry of Infrastructure</i>	Ministrstvo za infrastrukturo
TM	<i>Sustainable mobility</i>	Trajnostna mobilnost
JR	<i>Public call</i>	Javni razpis
NVO	<i>Non-governmental organization</i>	Nevladne organizacije

1 Uvod

Dokument je del projekta LIFE IP CARE4CLIMATE, katerega glavni namen je spodbujanje zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2020 s pogledom v leto 2030 – spodbujanje trajnostne mobilnosti, učinkovite rabe energije, obnovljivih virov energije in blaženje podnebnih sprememb z namenom prehoda v nizkoogljično družbo (LIFE17 IPC/SI/000007 LIFE CARE4CLIMATE). Projekt je pripravilo Ministrstvo za okolje in prostor Republike Slovenije (MOP) v sodelovanju s 14 partnerji: Ministrstvo za infrastrukturo Republike Slovenije (MZI); Inštitut Jožef Stefan, Center za energetska učinkovitost; Gradbeni inštitut ZRMK, d.o.o.; Gozdarski inštitut Slovenije; Eko sklad, slovenski okoljski javni sklad; Umanotera, Slovenska fundacija za trajnostni razvoj; Focus, društvo za sonaraven razvoj; ZRC SAZU; Univerza Maribor, Fakulteta za gradbeništvo, prometno inženirstvo in arhitekturo; ZUM urbanizem, planiranje, projektiranje, d.o.o.; Urbanistični inštitut RS; ZAG – Zavod za gradbeništvo Slovenije; Digitalna agencija, agencija za spletno oglaševanje; IPOP – Inštitut za politiko prostora.¹

V okviru projekta smo zadolženi za izvedbo akcije C1.2 Vključevanje lokalnih skupnosti in promocija trajnostne mobilnosti. Namen tega ukrepa je vključiti lokalne skupnosti v pripravo projektov "manjše vrednosti", ki bodo prikazali uporabo trajnostne prometne infrastrukture ali spodbujali trajnostne oblike prometa v občinah, ki so (ali nameravajo) vlagale v infrastrukturne projekte na tem področju. S tem pristopom bodo finančne naložbe za financiranje izbranih projektov, neposredno povezanih z naložbami v infrastrukturo, ustvarile velike sinergijske učinke. Cilj akcije C1.2 pa je kakovostna obogatitev dejavnosti razširjanja in ozaveščanje lokalnega prebivalstva o možnostih trajnostnega prometa v njihovi okolici; povečanje števila občin, ki sodelujejo v kampanji ETM, za 40 % in priprava kvantitativnih in kvalitativnih standardov za izvajanje, ki bodo omogočili vrednotenje ter razširitev časovnega okvira ETM z dejavnostmi, sicer zgoščenimi v enem tednu.

Predvidena je izvedba šestih javnih razpisov za sofinanciranje priprave in izvedbe aktivnosti Evropskega tedna mobilnosti (ETM) od leta 2020 do leta 2025. V letu 2023 smo tovrstni razpis izvedli četrtič.

V dokumentu Zaključno poročilo o izvedbi ETM 2023 povzemamo izvedbo razpisa v letu 2023 ter predstavljamo doseganje predvidenih rezultatov in uspešnost javnega razpisa na povečanje osveščenosti prebivalstva. Učinkov javnega razpisa v drugem letu po izvedbi še ne moremo meriti. Le te bodo predstavljeni v evalvacijskem poročilu v zaključnem letu projekta 2026.

¹ <https://www.care4climate.si/sl>

2 Širši okvir

Ozadje pomena trajnostne mobilnosti

Vodilo **trajnostne mobilnosti** je zadovoljiti potrebe vseh ljudi po mobilnosti in obenem zmanjšati promet. Trajnostna mobilnost je tista, ki je hkrati okoljsko sprejemljiva, socialno pravična in spodbuja razvoj gospodarstva. Vključuje hojo, kolesarjenje, uporabo javnega prevoza in alternativne oblike mobilnosti. Njen cilj je zagotavljanje učinkovite in enakopravne dostopnosti za vse, pri čemer je poudarek na omejevanju osebnega motornega prometa in porabe energije ter na spodbujanju trajnostnih potovalnih načinov.

Prvo množično uporabljeno prevozno sredstvo dnevni migrantov/vozačev je bil vlak, nato avtobusi in pozneje avtomobili. Prav ti so temeljito spremenili vzorce dnevne mobilnosti - avtomobil je postal splošno dostopen in domet vozačev se je močno povečal.

V Sloveniji sta o potovalnih navadah oziroma o izbiri prometnega sredstva dva vira podatkov. Prvi vir so občasne raziskave, v katerih so s pomočjo anketiranja na podlagi večjega ali manjšega vzorca pridobili podatke o potovalnih navadah prebivalcev posameznih mest ali regij. Drugi vir so popisi prebivalstva² (UMAR, 2002).

V evropskem merilu je Slovenija po deležu uporabe osebnih vozil za dnevno mobilnost na četrtem mestu (86,4 %). Delež uporabe javnega prevoza je skupno zgolj 13 %, pri čemer je delež uporabe vlakov za dnevno mobilnost zgolj 1,8 %³.

Več kot 30 % voženj z avtomobilom v Mestni občini Ljubljana ni daljših od treh kilometrov, polovica potovanj pa je krajših od petih kilometrov. Te razdalje lahko zlahka premagamo s kolesom ali peš, s tem pa tudi zadostimo dnevni potrebi po vsaj 30-minutni telesni aktivnosti⁴.

V mestih z napredno prometno mrežo je lepše in lažje živeti, ker ta omogoča časovno učinkovitejše aktivno potovanje. Dihanje čistejšega zraka in bivanje v manj hrupnem vsakdanu prispeva k dobremu počutju ter boljšemu zdravju. Okolju prijazna vozila, urejene kolesarske poti in navdušeni sprehajalci delajo mestna središča ne samo znova privlačna, marveč tudi ekonomsko uspešnejša. Kolesarjenje ter hoja sta svobodnejša in zabavnejša načina potovanja. Njun učinek na naše zdravje je neprecenljiv, hkrati pa prispevata k bolj trajnostnemu prometu v domačem mestu⁵.

Kaj je ETM in izvajanje ETM na evropski ravni

Evropski teden mobilnosti je kampanja, ki se odvija pod okriljem Evropske komisije vsako leto med 16. in 22. septembrom z namenom spodbuditi občine k izvajanju ukrepov in promociji trajnostne mobilnosti ter s tem prispevati k zmanjševanju osebnega motornega prometa in s tem k izboljšanju zdravja, razvoju mest po meri pešca in kolesarja in večji kvaliteti bivanja na splošno. Zadnji dan 22. september, je tradicionalno namenjen »**Dnevu**

² Poročilo UMAR, 2008; https://www.umar.si/fileadmin/user_upload/publikacije/socrazgledi/2008/SR_mobilnost2.pdf

³ Poročilo SURS, 2020; <https://www.stat.si/eumove/bloc-3a.html?lang=si>

⁴ http://sptm.si/wp-content/uploads/2019/05/ETM_publikacija_2016.pdf

⁵ http://sptm.si/wp-content/uploads/2019/05/ETM_publikacija_2016.pdf

brez avtomobila«. Nekatera sodelujoča mesta na ta dan zaprejo del središč za motorni promet.

Evropska pobuda Dan brez avtomobila se je začela leta 1998, ki je ponujala sodelujočim mestom priložnost, da izrazijo skrb za vprašanja, povezana z okoljem. Zaradi visokega zanimanja in doseženega velikega uspeha, v času Dneva brez avtomobila, je bilo v letu 2002 uveden Evropski teden mobilnosti. ETM od takrat poteka vsako leto od 16. do 22. septembra. Že prvo leto, je dosegel veliko zanimanje, saj je sodelovalo več kot 400 lokalnih skupnosti iz 23 držav. Zavest o pobudi se krepi iz leta v leto. Ljudje so zelo naklonjeni in več kot 80 % vprašanih je izrazilo svojo podporo ETM. Večina vprašanih meni, da kampanja Evropskega tedna mobilnosti učinkovito opozarja na pretirano rabo avtomobilov v mestih, oziroma želi, da se tak dogodek pripravi pogosteje.

Na ravni Evropske unije sta vsako leto izbrana osrednja tema ter slogan ETM, ki to temo povzema. Ne glede na letno temo in slogan pa je vedno v ospredju sporočilo, da sodoben slog življenja ni trajnosten. Leta 2018 je bil slogan leta »Združuj in učinkovito potuj«, leta 2019 »Gremo peš«, leta 2020 »Izberi čistejši način prevoza«.

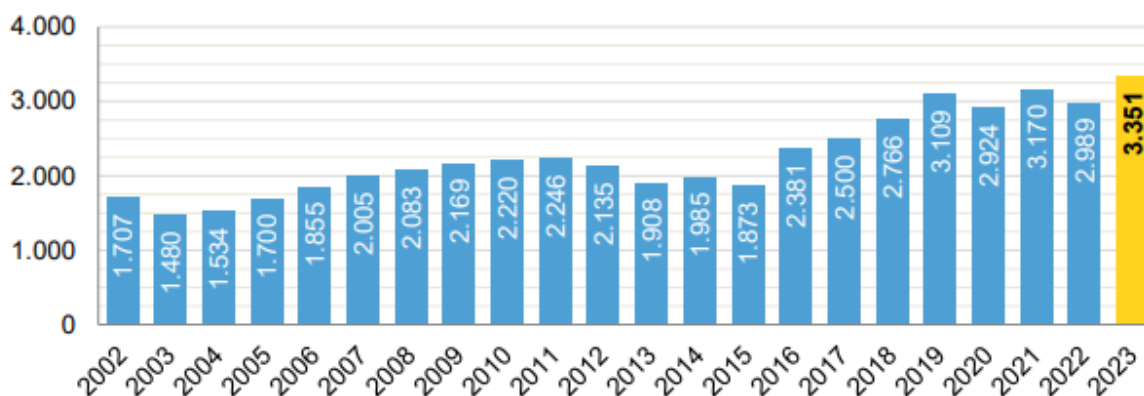
Tema EVROPSKEGA TEDNA MOBILNOSTI za leto 2023 je **»Varčne poti.«** s dolgotrajnim sloganom **»Trajnostno povezani«**. Letošnja tema spodbuja poti, pri katerih porabimo čim manj energije.

V letu 2023 sta bili v središču aktivnosti temi, ki sta izredno pomembni za doseganje okoljskih zavez in ustvarjanje človeku prijaznega prostora: varčnost prometa ter njegova varnost in udobje.

V središču pozornosti je bilo tudi odstranjevanje ovir na površinah za pešce in kolesarje, kar je predpogoj za uspešno spodbujanje sprememb potovalnih navad.

Vsako leto se kampanji na evropskem in nacionalnem nivoju pridruži več mest in je kampanja zaradi velike medijske privlačnosti splošno priznana kot gonilna sila trajnostne mobilnosti v mestih v Evropi in zunaj nje. V ETM je leta 2023 sodelovalo 3348 mest iz 45 držav.

Slika 1 Število sodelujočih mest po letih v Evropi v Evropskem tednu mobilnosti

Vir: European Mobility Week, 2023

Izvajanje ETM na nacionalni ravni

Letos se oziramo nazaj na dve uspešni desetletji vseevropske kampanje, ki stalno podpira lokalne pobude pri njihovih prizadevanjih za varnejša, bolj zelena, bolj vključujoča in lažje dostopna mesta. Od začetka tisočletja se je tisoče inštitucij, podjetij, nevladnih organizacij in mest pridružilo EVROPSKEMU TEDNU MOBILNOSTI z željo, da bi pomagali izboljšati mestno okolje. Na začetku te poti je imela EU samo 15 držav članic. Kupovanje vozovnic za vlak prek spleta je bila inovativna ideja, pametni telefoni in mobilni internet pa so obstajali samo v naših najbolj norih sanjah. 20 let kasneje lahko potujemo po mestih z enim samim plačilom z uporabo rešitev mobilnosti kot storitve ali pa naročimo taksi s pritiskom na gumb v mobilni aplikaciji. Ali pa lahko skočimo na električni skiro v skupni rabi. V vsej Evropski uniji se lahko premikamo s pomočjo zemljevida v aplikaciji z omogočeno storitvijo GPS, hkrati pa poslušamo glasbo prek brezžičnih slušalk, in vse to za delček nekdanje cene. Čeprav je tehnologija spremenila življenja vseh, kar zadeva mestno mobilnost, pa izzivi onesnaževanja ter varne in trajnostne mobilnosti ostajajo nespremenjeni (Tematske smernice, 2021).

V letu 2023 smo v Sloveniji beležili 22 letnico, kar pomeni, da so nekatere slovenske občine leta 2023 sodelovale že dvaindvajsetič.

Prepoznavnost ETM je glede na rezultate Analize odnosa, motivov, vrednot in navad za mobilnostne navade v Sloveniji⁶ dobra. Dobra polovica anketiranih je že slišala za ETM in o njem nekaj ve, kar 30 % anketiran pa ETM dobro pozna. Akcijam ETM se večinoma pridružujejo otroci in starejši.

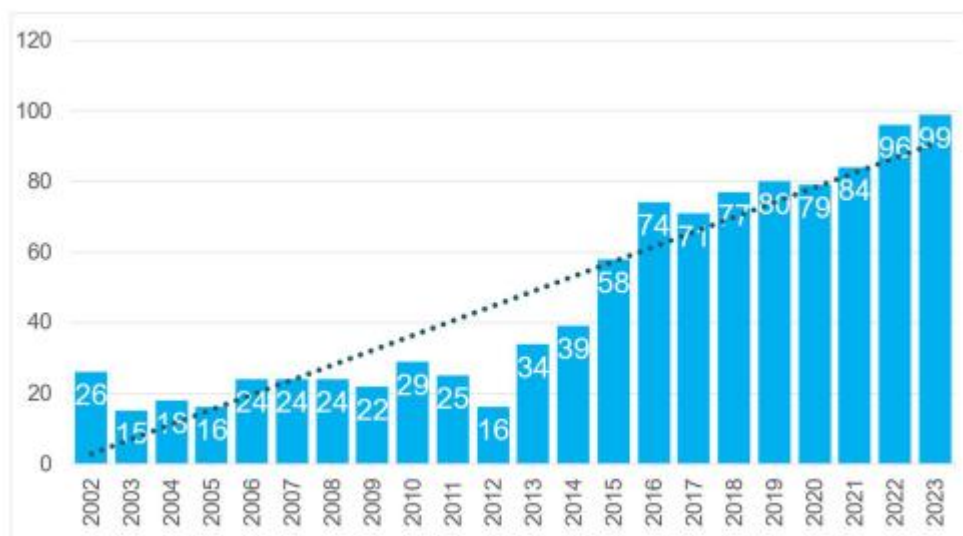
Slovenija sodeluje v pobudi že od vsega začetka. V ETM je skozi leta sodelovalo preko 136 slovenskih občin. V vseh dosedanjih ETM-jih je sodelovalo 7 občin, torej dvaindvajsetkrat (nekatero občino so sodelovale tudi v predhodni aktivnosti Dan brez avtomobila), 12 jih je do sedaj sodelovalo le enkrat. Občine, ki so sodelovale vsa leta, so: MO Koper, MO Ljubljana, MO Maribor, MO Murska Sobota, MO Nova Gorica, MO Celje in Občina Gornja Radgona. V zadnjih štirih letih, vključno z 2020, so se pobudi vsako leto pridružile vsaj štiri občine, ki prej še niso sodelovale. Od leta 2016 je udeležba vsako leto nad 70 občin. V letu 2023 smo dosegli rekordnih 99 občin.

V analizi ponovno ugotavljamo, da je problematično leto 2012, za katerega ne obstaja celovit pregled udeležbe.

Ljubljana je najbolj aktivno mesto in je za svoje dosežke v okviru ETM prejela nagrado Evropskega tedna mobilnosti za leti 2003 in 2013. Je edino evropsko mesto, ki je priznanje s strani Evropske komisije do leta 2014 prejelo dvakrat (Muno, Janssen – Climate Alliance, 2014).

⁶ Analize odnosa, motivov, vrednot in navad za mobilnostne navade v Sloveniji

Slika 2 Število sodelujočih občin po letih v Sloveniji v Evropskem tednu mobilnosti

Vir: UIRS, 2023

Aktivnosti MOPE na področju nacionalne koordinacije in promocije ETM 2023 so:

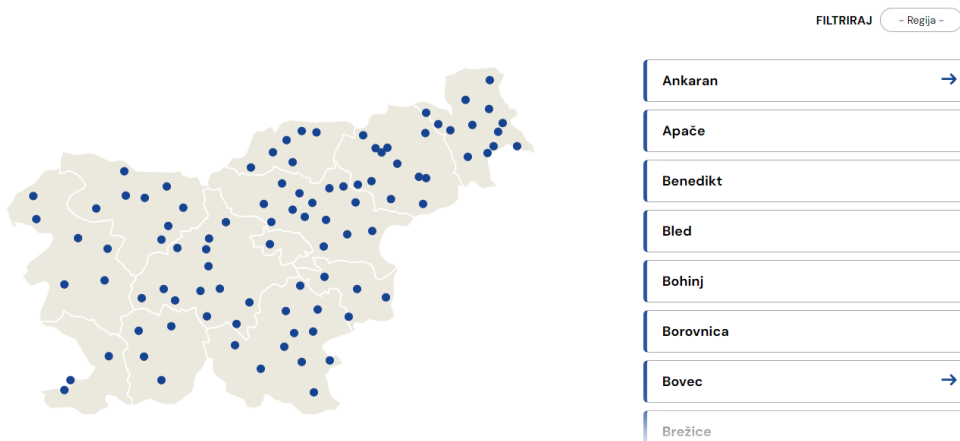
- dopolnitev spletne strani ETM (www.tedenmobilnosti.si),
- priprava elementov celostne grafične podobe in tisk ter distribucija promocijskega materiala (plakati, baloni, zastave),
- obveščanje javnosti preko Slovenske platforme za trajnostno mobilnost,
- izvedbi radijskega kviza in aktivnostih za podporo občinam.

Občinam je bila letos poleg promocijskih in komunikacijskih vsebin v okviru izvedenih pogodbenih aktivnostih podana tudi strokovna podpora o trajnostni mobilnosti:

- organizacija uvodnega strokovnega dogodka: 7. nacionalne konference o celostnem prometnem načrtovanju, ki je potekala 1. marca 2023 v Thermani Laško (več o dogodku v nadaljevanju). V sklopu konference je bila izvedena tudi delavnica z naslovom "Evropski teden mobilnosti".

Na **interaktivni zemljevid** sodelujočih občin so bile umeščene sodelujoče občine ETM 2023 in povezave do njihovih spletnih strani, na katerih so objavile programe. Zemljevid je objavljen na spletnem mestu <https://www.tedenmobilnosti.si/>.

Slika 3 Zemljevid sodelujočih občin

Vir: Zemljevid sodelujočih občin v 2023; <https://www.tedenmobilnosti.si/>.

3 Izvedba Javnega razpisa za sofinanciranje priprave in izvedbe ETM v letu 2023

Kot navedeno v uvodu je v okviru akcije C1.2 projekta LIFE IP CARE4CLIMATE predvidena izvedba šestih javnih razpisov za sofinanciranje aktivnosti občin v okviru ETM (od leta 2020 do leta 2025). Sredstva so namenjena izboljšanju izvedbe aktivnosti ETM (pestrejši program, daljše obdobje izvajanja promocije trajnostne mobilnosti), razširjanju števila izvedenih aktivnosti, daljšemu izvajanju akcij (ne zgolj v tednu od 16. do 22.9.), povezovanju promocije trajnostne mobilnosti z izvedenimi investicijskimi in infrastrukturnimi projekti podpore trajnostni mobilnosti, večji trajnosti ukrepov (celoletna promocija trajnostne mobilnosti, trajno zaprtje parkirnih mest ali ulic, ipd.) in manjši finančni obremenjenosti občin pri izvajanju aktivnosti.

Za izvedbo javnih razpisov (priprava in objava javnega razpisa, pregled in ocenjevanje vlog, priprava pogodb o sofinanciranju, spremljanje izvajanja aktivnosti na terenu, pregled končnih poročil in priprava potrdil za izplačilo sredstev) je odgovorno Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo (MOPE), Direktorat za prometno politiko, sredstva pa so zagotovljena iz Sklada za podnebne spremembe, ki ga upravlja MOPE. Njegova naloga pa je spremljanje izvajanja posameznih korakov izvedbe javnega razpisa in izplačilo sredstev upravičencem.

Priprava javnega razpisa je potekala po korakih:

- Priprava Kataloga aktivnosti

MOPE v sodelovanju s projektnimi partnerji in občinami letno pripravi oziroma dopolni nabor aktivnosti s predlogi za izvedbo zbranimi v Katalogu aktivnosti. V letu 2023 smo na podlagi izkušnje iz preteklega leta nekoliko spremenili oziroma osvežili [Katalog aktivnosti](#). Razširili smo sklop Spodbujanja aktivne mobilnosti in sicer aktivnega prihoda v vrtec in šolo, da sedaj zajema vse skupine mladostnikov od vrtca do srednje šole. Nove vsebine smo dodali tudi največkrat izbrani aktivnosti v letu 2020 – Parkirni dan. Ker želimo spodbujati občine, da se s trajnostno mobilnostjo ne ukvarjajo samo v času ETM, ampak spodbujamo da aktivnosti in promocija TM traja skozi vse leto, smo dodali ideje glede trajne preureditve oziroma zaprtja parkirnih mest. Primeri preureditve so: kolesarska stojala, klopce za počitek in prostor za druženje, za razne dogodke in podobno.

Po zaključku izvedbe pa je predvidena tudi priprava [Kataloga dobrih praks ETM 2023](#), ki je dostopen na prenovljeni spletni platformi za trajnostno mobilnost.

Občine pozivamo, da razmislijo kako bi lahko promovirali in izvajali aktivnosti trajnostne mobilnosti skozi vse leto in ne samo v tednu ETM, saj je namen razpisa ravno v tem: dvigu osveščenosti PREBIVALSTVA o pomenu trajnostne mobilnosti in spremembi potovalnih navad. Razmislite ali bi lahko v vaši občini trajno zaprli ulico, mestno jedro ali trg za motorni promet in naredili vaš kraj bolj privlačen za pešce in kolesarje.

- Izvedba delavnic z deležniki

1. marca 2023, je v Hotelu Thermana Park Laško potekala 7. nacionalna konferenca o celostnem prometnem načrtovanju. V sklopu konference je bila izvedena tudi delavnica na temo Evropskega tedna mobilnosti.

Konferenca je bila namenjena predstavnikom občin iz sektorjev oziroma oddelkov, ki pokrivajo prometno in prostorsko načrtovanje, lokalnim in regionalnim koordinatorjem ETM in drugim strokovnjakom, ki se ukvarjajo s celostnim načrtovanjem prometa ter s prostorskim načrtovanjem na lokalni in regionalni ravni.

Delavnica je bila uvod v začetek priprav na letošnji Evropski teden mobilnosti, ki se je tako kot vsako leto odvijal od 16. do 22. septembra.

Na delavnici, ki sta jo moderirala Pia Primec, MOPE in Andraž Hudoklin, UIRS, so bile predstavljene skupine najpogostejših ovir na infrastrukturi za hojo in kolesarjenje ter potencialne rešitve za njihovo odpravo, kar bo tudi osrednja nacionalna tema ETM 2023. Sledila je razprava z zbiranjem komentarjev in predlogov za dopolnitev predstavljenih vsebin.

Letošnja tema Evropskega tedna mobilnosti 2023 je bila »Varčne poti« - ki v ospredje postavlja odločitev za racionalnejše načine potovanja, saj pogostejše opuščanje avtomobila prinaša številne pozitivne posledice – na primer manjšo porabo energije v prometu, manjše javnozdravstvene stroške, več prostora za premikanje in druženje ter zadovoljnejšo skupnost.

Da bi občine dodatno spodbudili k izvajanju programov v okviru ETM, od leta 2022 tudi nagradujemo najbolj aktivne občine v treh kategorijah, razdeljenih glede na število prebivalcev: majhna občina – do 6.000 prebivalcev, srednje velika občina - do 16.000 prebivalcev in velika občina - nad 16.000 prebivalcev. V 2023 so bile kot najbolj aktivne nagrajene Rečica ob Savinji med manjšimi, Tolmin med srednje velikimi in Velenje med večjimi občinami. Podelitev priznanj in nagrad je potekalo 18. oktobra 2023 v Razkrižju. Poleg omenjenih smo posebno priznanje podelili tudi občinama Postojna in Radovljica, ki v programu ETM sodelujeta že 20 let.

Nagrada Urban Road Safety Award, ki je bila prvič podeljena leta 2019, spodbuja občine k načrtovanju in izvajanju aktivnosti za izboljšanje prometne varnosti. Občine so posebej pozvane, da prijavijo svoje projekte in rešitve, ki prispevajo k varnejšim urbanim okoljem, ter se tako potegujejo za to prestižno priznanje. Listina o varnosti v cestnem prometu je leta 2023 v Bruslju Zavarovalnici Triglav in AMZS podelila nagrado za odličnost na področju prometne varnosti (Excellence in Road Safety 2023). Nagrado sta prejela za projekt "Osvežitvene vožnje za starejše", ki ga je Zavarovalnica Triglav prijavila na pobudo nacionalnega koordinatorja, Zavoda VOZIM. Projekt je prepoznan kot najboljša praksa v kategoriji "Sposobnost za vožnjo" (Fitness to Drive), s ciljem izboljšanja prometne varnosti starejših voznikov.

Javni razpis:

Cilj razpisa je podpreti občine pri izvedbi ETM 2023 s pomočjo že izdelanih predlogov aktivnosti kot izhajajo iz Kataloga aktivnosti, s katerimi lahko občina razširi in obogati svoj

program in podpre že obstoječe aktivnosti na ravni občine. Katalog aktivnosti so sestavili in predlagali partnerji s področja trajnostne mobilnosti na projektu LIFE IP CARE4CLIMATE.

S predlaganimi aktivnostmi želimo podpreti in razširiti občinske programe ETM, kjer je za učinkovito izvedbo potrebno tudi nekaj finančnih sredstev in je doseg aktivnosti ambicioznejši.

Predmet javnega razpisa je bil sofinanciranje aktivnosti občin v zvezi s pripravo in izvedbo aktivnosti informiranja in obveščanja javnosti ter promocije trajnostne mobilnosti v okviru Evropskega tedna mobilnosti v letu 2023. Javni razpis je bil namenjen za izvedbo naslednjih aktivnosti:

- A: Organizacija prireditev in preureditev na prostem ob zaporah ulic in trgov
- B: Delavnice za starejše »Ostanimo mobilni«
- C: Promocijska kampanja o javnem prevozu
- D: Uvedba prevozov na klic ali novih linij javnega prevoza
- E: Aktivno v vrtec ali šolo
- F: Šolska ulica
- G: Parkirni dan
- H: Popravljalnica in izmenjevalnica koles
- I: Aktivnosti za mladino
- J: Peš kažipot
- K: Spodbujanje trajnostne mobilnosti
- L: Pospravimo ulice (Evropski teden mobilnosti, 2023b).

Podrobneje so aktivnosti opisane v »**Katalogu aktivnosti**«, ki je bil priloga razpisne dokumentacije.

Predvidena sredstva za vse razpisane vsebine je bila 210.000,00 EUR. Sredstva za izplačilo so zagotovljena v državnem proračunu na projektu LIFE17 IPC/SI/000007 – LIFE IP CARE4CLIMATE, NRP št. 2550-19-0039, na proračunski postavki 559 – Sklad za podnebne spremembe.

3.1 Metodologija spremljanja uspešnosti in učinkovitosti izvedbe javnega razpisa za podporo aktivnosti ETM

Ključen del izvajanja aktivnosti C1.2 je tudi vzpostavitev metodologije spremljanja doseganja kazalnikov uspešnosti in učinkovitosti akcije. Pri tem je pomembno poudariti, da je izvajanje aktivnosti ETM tako specifično in prilagojeno lokalnemu okolju, da tudi na nivoju evropske komisije še ni bil oblikovan enoten kazalnik za spremljanje uspešnosti ETM.

Spremljanje izvedbe aktivnosti ETM po občinah se izvaja na nacionalni ravni že od leta 2002. To spremlja Nacionalni koordinator za ETM – Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo. Spremljanje izvedbe aktivnosti ETM za Ministrstvo izvaja zunanji izvajalec in letno izda zaključno poročilo, na podlagi katerega se izbere najuspešnejšo ne-mestno in mestno občino.

V okviru projekta LIFE IP CARE4CLIMATE pa je predvideno dodatno, podrobnejše spremljanje izvajanja aktivnosti ETM v tistih občinah, ki bodo prejele sredstva v sklopu javnega razpisa. Ker so občine, ki so prejemnice sredstev, zavezane k oddaji zaključnih poročil o izvedbi aktivnosti ETM, je vzorec na katerem bomo delali 100 %.

V okviru letnih končnih poročil o izvedbi ETM na projektu LIFE IP CARE4CLIMATE se obravnava letno doseganje zastavljenih rezultatov akcije C1.2 in letno uspešnost porabe dodeljenih sredstev. Hkrati se ocenjuje vsebinska in tehnična ustreznost javnega razpisa glede na potrebe v okolju ter kadrovske in finančne zmožnosti občin, glede na zastavljene cilje aktivnosti C1.2.

Dolgoročno bo ocenjena tudi učinkovitost porabe sredstev, ki so jih občine prejele v okviru javnih razpisov. Ocena učinkovitosti porabe sredstev bo mogoča šele v zadnji fazi projekta in podana v zaključnem evalvacijskem poročilu.

3.1.1 Spremljanje izvedbe aktivnosti ETM na nacionalnem nivoju

Aktivnosti se analizirajo s pomočjo ankete, poslane vsem občinam, ki v tekočem letu s podpisom evropske listine izrazijo svojo pripravljenost za izvedbo aktivnosti ETM. Anketni vprašalnik sestavlja čez 50 vprašanj, razdeljenih v več vsebinskih sklopov (splošno, izvedba programa, aktivnosti na temo čistejši mobilnosti - skladno s temo ETM 2023, podporni materiali, financiranje ETM aktivnosti, ETM in CPS, spremljanje in vrednotenje, načrti za prihodnost).

Izvedba aktivnosti v okviru ETM 2023 je bila analizirana s pomočjo zgoraj omenjene ankete, poslane vsem udeleženi občinam (99). Anketni vprašalnik je izpolnilo 40 občin, kar je dobrih 40 % sodelujočih. V ETM 2023 je sodelovalo 99 občin, kar je največ do sedaj. Po številu sodelujočih občin Slovenija na mednarodnem nivoju ostaja na visokem 8. mestu (od 45), po deležu sodelujočih občin pa je verjetno še bližje vrhu. se je pobudi pridružilo 7 novih občin (Divača, Hajdina, Ig, Mengeš, Preddvor, Šalovci in Benedikt).⁷

⁷ Zaključno poročilo ETM 2023

3.1.2 Spremljanje izvedbe javnega razpisa za sofinanciranje priprave in izvedbe aktivnosti ETM

3.1.2.1 Uspešnost

Uspešnost izvedbe javnih razpisov ETM se spremlja na podlagi v naprej določenih kazalnikov v okviru Monitoring protokola projekta LIFE IP CARE4CLIMATE preko zaključnih poročil. Zaključna poročila so bila obvezni del za prejem sredstev za izvedbo aktivnosti ETM 2021. Izvajalci razpisa iz MOPE so naredili tudi terenski »on the spot« pregled izvedbe aktivnosti v času od 16. 9. do 22. 9. 2023.

Kazalniki uspešnosti:

- Vpliv projekta na splošno javnost

kazalnik 2a

Število prebivalcev, ki med ETM aktivno sodeluje v promocijskih dejavnostih (peš, kolesarjenje, uporaba javnega prevoza, P+R, itd.), upošteva se število prebivalcev znotraj ali v bližini projektnega območja. Število aktivno udeleženi ljudi v akcijah, ki jih izvajajo lokalne skupnosti v okviru ETM, se spremlja preko podpisnih list, fotografij ali drugih potrdil o dejanski udeležbi ljudi. Izhodiščna vrednost je 0, ker je cilj spremljati uspešnost javnega razpisa, ki se izvaja v okviru projekta LIFE IP CARE4CLIMATE. Predvidena vrednost aktivno sodelujočih v promocijskih dejavnostih, po izvedbi 6 javnih razpisov je 5000.

kazalnik 3b

Število prebivalcev izpostavljenih sporočilom preko uporabe medijskih in ne-medijskih komunikacijskih orodij v okviru ETM, kjer upoštevamo število prebivalcev znotraj ali v bližini projektnega območja. Spremlja se aktivnosti informiranja in ozaveščanja ljudi o pomenu trajnostne mobilnosti v okviru ETM, upoštevajoč vse medijske kanale, preko katerih lokalne skupnosti v času ETM promovirajo program ETM, posamezne akcije in pomen spremembe potovalnih navad. Izhodiščna vrednost je 0, ker je cilj spremljati uspešnost javnega razpisa, ki se izvaja v okviru projekta LIFE IP CARE4CLIMATE. Predvidena vrednost prebivalcev izpostavljenih sporočilom, po izvedbi 6 javnih razpisov je 350.000.

- Upravljanje/vključevanje NVO in drugih deležnikov v projektne aktivnosti

kazalnik 22b

Vključevanje občin v projektne aktivnosti (število deležnikov vključenih tekom projekta) – Kampanja promocije trajnostne mobilnosti se v Sloveniji izvaja od leta 2002, število občin, ki so v leti 2002 s kampanjo pričele je bilo 7. V letu 2018 je bilo sodelujočih občin 71. V okviru projekta LIFE IP CARE4CLIMATE je zastavljen cilj, da bo do leta 2026 aktivnosti ETM izvajalo vsaj 100 občin.

- Spremljanje ozaveščanja širše javnosti

V okviru ozaveščanja širše javnosti, je kot kazalnik uspešnosti predviden rezultat projekta:

kazalnik 34.2

Število izvedenih javnih razpisov - do konca leta 2025 predvidoma izvedenih 6 javnih razpisov. Sama kampanja ETM je namenjena aktivni promociji trajnostne mobilnosti in predvsem spremembe potovalnih navad. Predvideva se, da bo finančna spodbuda, v izvajanje akcij ETM pritegnila nove lokalne skupnosti, na tak način ba bo ozaveščenih več ljudi.

Kazalnik 34.3

Število izvedenih aktivnosti - upravičene aktivnosti so opredeljene v Katalogu Aktivnosti. Predvideno je, da bodo občine, ki bodo pridobile sredstva na javnem razpisu za sofinanciranje priprave in izvedbe ETM, do leta 2025 izvedle vsaj 150 akcij trajnostne mobilnosti, v času tedna ETM oziroma v upravičenem obdobju, ki je določeno z javnim razpisom.

3.1.2.2 Doseganje rezultatov

Doseganje predvidenih kazalnikov rezultatov se spremlja z zaključnimi poročili sofinanciranih občin, iz javno dostopnih podatkov, ki jih zbirajo nacionalne institucije kot je ARSO in SURS, ter preko analiz, ki jih pripravljajo drugi projektni partnerji projekta LIFE IP CARE 4CLIMATE. Glede na poznavanje problematike in lokalnih potreb je predvideno doseganje spodaj navedenih **rezultatov** iz katerih se posledično vrednoti **učinke** dodeljenih finančnih sredstev.

Predvideni rezultati aktivnosti C1.2:

1. Izvedba 6 javnih razpisov s 6 Katalogi aktivnosti.
2. Izvedba vsaj 150 aktivnosti v občinah v okviru ETM z aktivno udeležbo lokalne skupnosti.
3. 40 % povečanje števila udeleženih občin.
4. Povečanje osveščenosti javnosti o pomenu trajnostne mobilnosti.
5. Povečana udeležba in sodelovanje občin.
6. Neposredni vpliv na zmanjšanje toplogrednih plinov kot posledica povečane osveščenosti ljudi o pomenu trajnostne mobilnosti.
7. 1 % zmanjšanje potniških kilometrov opravljenih z avtomobilom v urbanih območjih.
8. Povečanje državnih in lokalnih naložb v trajnostno mobilnost.
9. Dolgoročno gledano, učinki dodeljenih sredstev tako na občinski ravni kakor na nacionalni ravni na zmanjšanje emisij toplogrednih plinov ter družbeno-ekonomski učinki, ki obsegajo zdravstveni vidik aktivne mobilnosti.

Doseganje rezultatov (od 1. do 5.) se spremlja v okviru kazalnikov uspešnosti glede na Monitoring protokol celotnega projekta LIFE IP CARE4CLIMATE.

Doseganje rezultatov (od 6. do 9.) pa spremlja MZI skupaj z ostalimi projektnimi partnerji:

6. in 7. rezultat, spremlja PP ZRC SAZU GIAM, njegovo doseganje bo povzeto iz analiz in monitoringa PP ZRC SAZU GIAM in analiz ankete ki jo na vsaki dve leti izvaja SURS;

8. povečanje državnih in lokalnih naložb v trajnostno mobilnost se spremlja s prikazom porabe komplementarnih sredstev, ki so namenjena za državne in lokalne naložbe v trajnostno mobilnost (Kohezijski sklad);

9. rezultati dolgoročnih družbeno-ekonomskih učinkov v prvi fazi še niso bili opredeljeni in spremljani. Opredeljeni bodo na začetku druge faze projekta, s strani vodilnega partnerja in projektnih partnerjev segmenta trajnostna mobilnost projekta LIFE IP CARE4CLIMATE.

3.1.2.3 Dolgoročni učinki

Dolgoročno gledano se spremlja tudi učinke dodeljenih sredstev tako na občinski ravni kakor na nacionalni ravni na zmanjšanje emisij toplogrednih plinov ter družbeno-ekonomski učinki, ki obsegajo zdravstveni vidik aktivne mobilnosti.

Dolgoročni učinki izvedbe sofinanciranja aktivnosti ETM na lokalni ravni bodo ocenjeni s primerjavo podatkov letne uspešnosti izvedbe javnega razpisa ETM ter s primerjavo izsledkov večjih nacionalnih analiz in raziskav, ki niso neposredno vezane na samo izvedbo javnega razpisa ETM 2023, temveč povzemajo potovalne navade vseh prebivalcev Slovenije, ki so posledica več različnih ukrepov na lokalni, nacionalni in individualni ravni. To so:

- primerjave s podatki SURS v okviru izvedene raziskave Dnevna mobilnost potnikov v Sloveniji⁸ (raziskava je bila prvič izvedena v letu 2017 in se ponovi na vsake 4 leta, druga je bila izvedena v letu 2021);
- primerjave s podatki kazalcev okolja s področja mobilnosti, ki jih zbira in obdeluje ARSO (Ozaveščenost javnosti o vplivih prometa na okolje)⁹;
- primerjava in pregled podatkov drugih analiz in študij (npr. Analiza odnosa, motivov, vrednot in navad za mobilnostne navade v Sloveniji¹⁰, Zaključno poročilo ETM 2023 – nacionalna raven¹¹, ter druge študije, ki bodo izdelane v obdobju izvajanja projekta).

⁸ Dnevna mobilnost potnikov v Sloveniji, SURS, 2017 url: <https://www.stat.si/StatWeb/News/Index/8080>
https://www.stat.si/doc/sosvet/Sosvet_14/SosvetSeja11_82970.pdf

⁹ <http://kazalci.arso.gov.si/sl/content/ozavescenost-javnosti-o-vplivih-prometa-na-okolje-2>

¹⁰ <https://ipop.si/2020/11/11/zakaj-ljudje-potujejo-kot-potujejo/>

¹¹ Zaključno poročilo ETM 2023

3.2 Analiza doseganja rezultatov in uspešnosti javnega razpisa ETM 2023

Način zajema podatkov in obdelava

Po zaključku ETM 2023 so občine, ki so bile prejemnice sredstev, poročale o rezultatih izvedenih aktivnosti v okviru končnega poročila, vzorec katerega je bil priložen razpisni dokumentaciji. Končno poročilo je moralo vsebovati:

- **POVZETEK AKTIVNOSTI:** kratek opis aktivnosti v skladu z načrtom aktivnosti podanim v vlogi za prejem sredstev. Morebitna odstopanja ali dopolnitve načrta aktivnosti, ki so določena s pogodbo se v tem delu dodatno pojasnijo. Povzetek aktivnosti je moral odražati prikazane stroške aktivnosti.
- **REZULTATI AKTIVNOSTI:** Opis doseženih rezultatov, navedba dokazil in podatkov o doseženih rezultatih oz. doseženih minimalnih standardih določenih v razpisni dokumentaciji ter navedba dodatnih aktivnosti in izvedba trajnih promocijsko ozaveščevalnih ukrepov (podati je bilo potrebno konkretne rezultate, ki so bili predhodno opredeljeni v razpisni dokumentaciji v okviru »Minimalnih standardov«, kot npr.: pri aktivnostih, kjer se je zahtevalo določeno število udeležencev, so bila zahtevana dokazila o udeležencih na način: fotografije, na kateri se vidi število udeležencev, lista prisotnosti ipd.; pri aktivnostih, kjer so bile izvedene ankete, je bila zahtevana analiza rezultatov ankete, itn..).
- **INFORMACIJSKE AKTIVNOSTI IN IZDELKI AKTIVNOSTI:** Navedba načina informiranja in obveščanja občanov o prejemu sredstev iz javnega razpisa za sofinanciranje priprave in izvedbe aktivnosti ETM 2023, ter o načinu informiranja občanov o pomenu spreminjanja potovalnih navad in izvedbi aktivnosti ETM npr. zgibanke, priročniki, vabila, objave v sredstvih javnega obveščanja.

Analiza končnih poročil občin je zajemala:

- ime občine, število prebivalcev,
- število in vrsta izvedenih aktivnosti,
- višino sofinanciranja, višino vloženih lastnih sredstev ter višino sredstev, namenjenih trajnemu sredstvu,
- informiranje in obveščanje javnosti (število objav in doseg objav na socialnih omrežjih, tiskanih medijih, radiu, televiziji in direktno promocijo – letaki, vabila, plakati, pošta,...),
- število aktivno udeleženih pri izvedenih aktivnostih.

Tabela 1: Tabela za spremljanje aktivnosti po občinah

	Aktivnost A	Aktivnost B	Aktivnost C	Aktivnost D	Aktivnost E	Aktivnost F	Aktivnost G	Aktivnost H	Aktivnost I	Aktivnost J	Aktivnost K	Aktivnost L	SKUPNO UDELEŽENCI po občinah
Občina Ankaran	200	200	12780							200			13580
Občina Benedikt	210	35			135	70			20		8		478
Občina Bohinj			15000		400			27			222		15649
Občina Brežice	653	28			483						109		1273
Mestna občina Celje	1202						1202				1872		4276
Občina Cerklje	303	3			6						33		345
Občina Črna na Koroškem					303			51		4	159		517
Občina Črnomelj		143	78		1070		373				2328		3992
Občina Divača	12	144	6	9	8	19	5						203
Občina Dobrna	196	39			263		172				90		760
Občina Dolenjske Toplice	84				129	110					61		384
Občina Dravograd		50			83	457					22		612
Občina Hajdina		84			443						128		655
Občina Ig	100	14			682						530		1326
Občina Ilirska Bistrica	108	13						51			147	9	328
Občina Ivančna Gorica	300	25			1925			925				16	3191
Občina Jesenice			500		679			72			1000	100	2351
Občina Kobarid	413							18			5		436
Občina Kočevje		4			852		56				40	13	965
Mestna občina Koper	1500	17			539		528				60		2644
Mestna občina Kranj	110	27			1100		90	70			80	15	1492
Občina Logatec	570	42					384	21			755		1772
Mestna občina Maribor	160		31		167						47		405
Občina Međvode	1500		56	279	63	25	200	64			100		2287
Občina Metlika	266	151			700		377	10			118		1622
Občina Postojna		7	100		516			42	15		160		840
Občina Preddvor		15	14		345				17		5	17	413
Občina Puconci	272	39						72			31		414
Občina Radenci		39					22	40			4020	25	4146
Občina Radlje ob Dravi	309	11							6				326
Občina Ravne na Koroškem	200										63		263
Občina Razkrižje		13	53	493	170						70		799
Občina Rečica ob Savinji	217	43											260
Občina Ribnica	524	29	50		90	350			23				1066
Občina Semič	187	19			497	210	355	30			605		1903
Mestna občina Slovenj Gradec	252	61						10		15			338
Občina Slovenska Bistrica	100	20			170		100				15		405
Občina Straža	350		300	300							350		1300
Občina Salovci		54			95			15			79		243
Občina Senjur		480			547		595		67		25	12	1726
Občina Šentrupert	433				252		109				70		864
Občina Smarješke Toplice		54			95						79		228
Občina Šoštanj	292	55									32		379
Občina Trebnje							523	176			12		711
Občina Trzin	250	9	64		407			24	48		8	16	826
Mestna občina Velenje	180	20	16		200				123		377		916
Občina Velike Lašče	100	47			599	185					9		940
Občina Vransko	150		30		134	136	100	15	1		15	4	585
Občina Zreče		167				200					433		800
Občina Žalec	270	39			1178		230	37		4	1178		
Koliko občin je izvedlo aktivnosti?	33 občin	37 občin	15 občin	4 občine	35 občin	10 občin	18 občin	20 občin	9 občin	4 občine	44 občin	10 občin	
Skupno št. udeležencev aktivnosti	11973	2240	29078	1081	15325	1762	5421	1770	320	223	15750	227	

Vir: MOPE

Analiza

Na javni razpis za sofinanciranje priprave in izvedbe aktivnosti ETM 2023 se je prijavilo 54 občin, vse so aktivnosti tudi uspešno izvedle razen 4 občin, ki so od sofinanciranja odstopile zaradi

Sofinancirane občine so bile: Občina Ankaran, Občina Benedikt, Občina Bohinj, Občina Brežice, Mestna občina Celje, Občina Cerkno, Občina Črna na Koroškem, Občina Črnomelj, Občina Divača, Občina Dobrna, Občina Dolenjske Toplice, Občina Dravograd, Občina Hajdina, Občina Ig, Občina Ilirska Bistrica, Občina Ivančna Gorica, Občina Jesenice, Občina Kobarid, Občina Kočevje, Mestna občina Koper, Mestna občina Kranj, Občina Logatec, Mestna občina Maribor, Občina Medvode, Občina Metlika, Občina Postojna, Občina Preddvor, Občina Puconci, Občina Radenci, Občina Radlje ob Dravi, Občina Ravne na Koroškem, Občina Razkrižje, Občina Rečica ob Savinji, Občina Ribnica, Občina Semič, Mestna občina Slovenj Gradec, Občina Slovenska Bistrica, Občina Straža, Občina Šalovci, Občina Šentjur, Občina Šentrupert, Občina Šmarješke Toplice, Občina Šoštanj, Občina Trebnje, Občina Trzič, Mestna občina Velenje, Občina Velike Lašče, Občina Vransko, Občina Zreče, Občina Žalec.

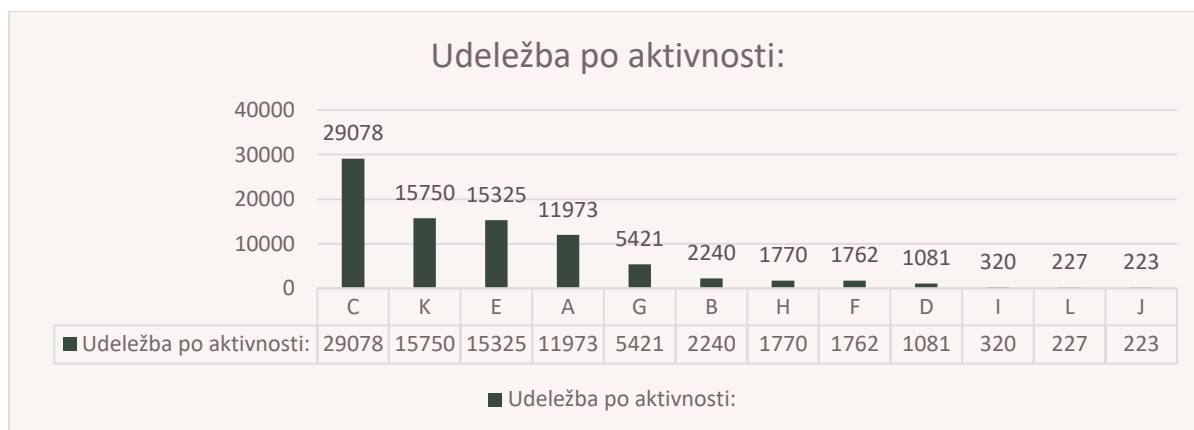
Udeležba po aktivnostih

Tabela 2 Skupni delež udeleženi v posameznih aktivnostih

Aktivnost:	Udeležba po aktivnosti:
C: Promocijska kampanja o javnem prevozu	29.078
K: Spodbujanje trajnostne mobilnosti	15.750
E: Aktivno v vrtec ali šolo	15.325
A: Organizacija prireditev in preureditev na prostem ob zaporah ulic in trgov	11.973
G: Parkirni dan	5.421
B: Delavnice za starejše »Ostanimo mobilni«	2.240
H: Popravljalnica in izmenjevalnica koles	1.770
F: Šolska ulica	1.762
D: Uvedba prevozov na klic ali novih linij javnega prevoza	1.081
I: Aktivnosti za mladino	320
L: Pospravimo ulice	227
J: Peš kašipoti	223

Vir: MOPE

Slika 4 Skupni delež udeleženi v posameznih aktivnostih

Vir: MOPE

Analiza skupne udeležbe v različnih aktivnostih razkriva pomembne trende in zanimanje med prebivalci. **Promocijska kampanja o javnem prevozu** (Aktivnost C) se je izkazala za najbolj udeleženo aktivnost, s skupno udeležbo 29,078, pri čemer je potrebno poudariti, da ne gre za udeležence delavnic o javnem prevozu ampak za uporabnike storitev (hop on hop off prevozov) v občini Kobarid, Bohinj in Ankaran v času od 1.6. do 30.9.2023.

Sledi **spodbujanje trajnostne mobilnosti** (Aktivnost K) s 15,750 udeleženci, kar prav tako nakazuje na zavedanje o pomenu trajnostnih načinov prevoza. Aktivnost **aktivno v vrtec ali šolo** (Aktivnost E) je z 15,325 udeleženci prav tako pokazala močno angažiranost prebivalcev, kar kaže na pozitiven odnos do aktivnega prevoza med otroki.

Nadalje, **organizacija prireditev in preureditev na prostem ob zaporah ulic in trgov** (Aktivnost A) je privabila 11,973 udeležencev, kar kaže na zanimanje za skupnostne dogodke.

Med manjšimi aktivnostmi so se izkazale **delavnice za starejše** (Aktivnost B) s 2,240 udeleženci, **popravljalnica in izmenjevalnica koles** (Aktivnost H) s 1,770, ter **šolska ulica** (Aktivnost F) z 1,762.

Najmanj udeležbe so zabeležile aktivnosti, kot so **uvedba prevozov na klic ali novih linij javnega prevoza** (Aktivnost D) s 1,081 udeleženci, in različne aktivnosti za mladino (Aktivnost I) ter **pospravimo ulice** (Aktivnost L), s 320 in 227 udeleženci.

Aktivnost Pospravimo ulice je novost, ki je večinoma vezana na strateško upravljanje javnega prostora občine. Za občine je bila aktivnost spodbujanja občanov k odstranjevanju ovir iz infrastrukture za aktivno mobilnost novost.

Ta analiza jasno pokaže, da so nekatere aktivnosti, predvsem tiste, povezane z javnim prevozom in trajnostno mobilnostjo, pritegnile največjo pozornost in angažiranost, medtem ko so druge, kot so popravila in mladinske aktivnosti, ostale v ozadju.

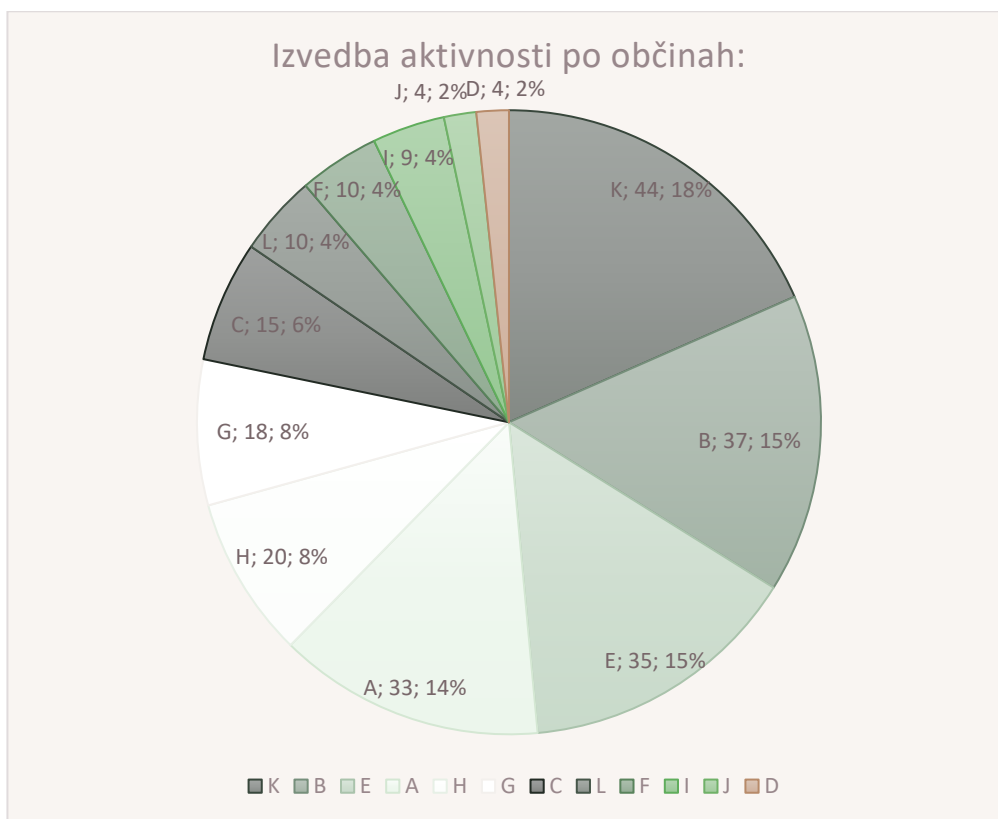
Izvajanje aktivnosti

Tabela 3 Pogostost izvajanja aktivnosti po občinah

Aktivnost:	Izvedba po občinah:
K: Spodbujanje trajnostne mobilnosti	44
B: Delavnice za starejše »Ostanimo mobilni«	37
E: Aktivno v vrtec ali šolo	35
A: Organizacija prireditev in preureditev na prostem ob zaporah ulic in trgov	33
H: Popravljalnica in izmenjevalnica koles	20
G: Parkirni dan	18
C: Promocijska kampanja o javnem prevozu	15
L: Pospravimo ulice	10
F: Šolska ulica	10
I: Aktivnosti za mladino	9
J: Peš kažipoti	4
D: Uvedba prevozov na klic ali novih linij javnega prevoza	4

Vir: MOPE

Slika 5 Pogostost izvajanja aktivnosti po občinah

Vir: MOPE

Graf prikazuje, katere aktivnosti so občine najpogosteje izvajale. Med vsemi dejavnostmi je bila najpogosteje izvedena **Aktivnost K – Spodbujanje trajnostne mobilnosti** (44 izvedb). Sledijo **Aktivnost B – Delavnice za starejše 'Ostanimo mobilni'** (37 izvedb) ter **Aktivnost E – 'Aktivno v vrtec ali šolo'** (35 izvedb). Na četrtem mestu je **Aktivnost A – Organizacija prireditev in preureditev javnih površin ob zaporah ulic in trgov** (33 izvedb).

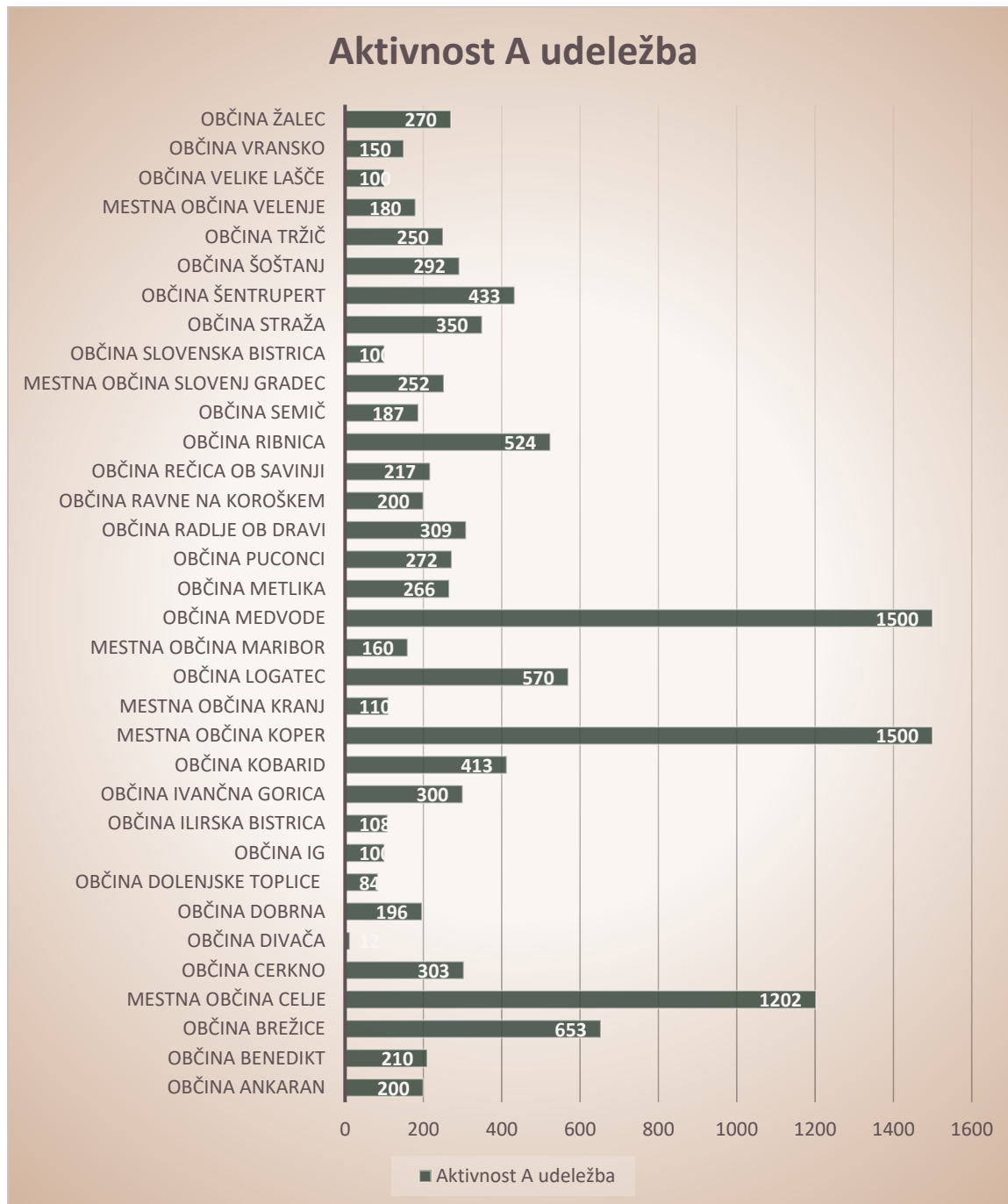
Manj pogosto izvajane aktivnosti vključujejo **Aktivnost C – Promocijske kampanje o javnem prevozu** (15 izvedb), **Aktivnost H – Popravljalnice in izmenjevalnice koles** (20 izvedb), **Aktivnost G – Parkirni dan** (18 izvedb), **Aktivnost F – Šolske ulice** (10 izvedb) in **Aktivnost L – 'Pospravimo ulice'** (10 izvedb).

Najredkeje so bile izvedene **Aktivnosti I – Aktivnosti za mladino** (9 izvedb), **J – Peš kažipoti** (4 izvedbe) ter **D – Uvedba prevozov na klic ali novih linij javnega prevoza** (4 izvedbe).

Razvidno je, da so občine največ pozornosti namenile trajnostni mobilnosti ter izobraževanju otrok in starejših o mobilnosti, medtem ko je uvedba novih prevoznih rešitev zahtevnejša naloga, ki zahteva strateški pristop. Tovrstne rešitve se primarno rešujejo v okviru priprave Celostne prometne strategije, kjer se v okviru vključevanja javnosti preveri predvsem interes javnosti za tovrstne ukrepe, v fazi načrtovanja, pa se pripravijo tudi celovite rešitve – dolžina in trasa novih linij, postajališča, frekvenca voženj, strošek storitve, etc.

Aktivnost A – Organizacija prireditev in preureditev na prostem ob zaporah ulic in trgov

Slika 6 Udeležba v aktivnosti A – Organizacija prireditev in preureditev na prostem ob zaporah ulic in trgov

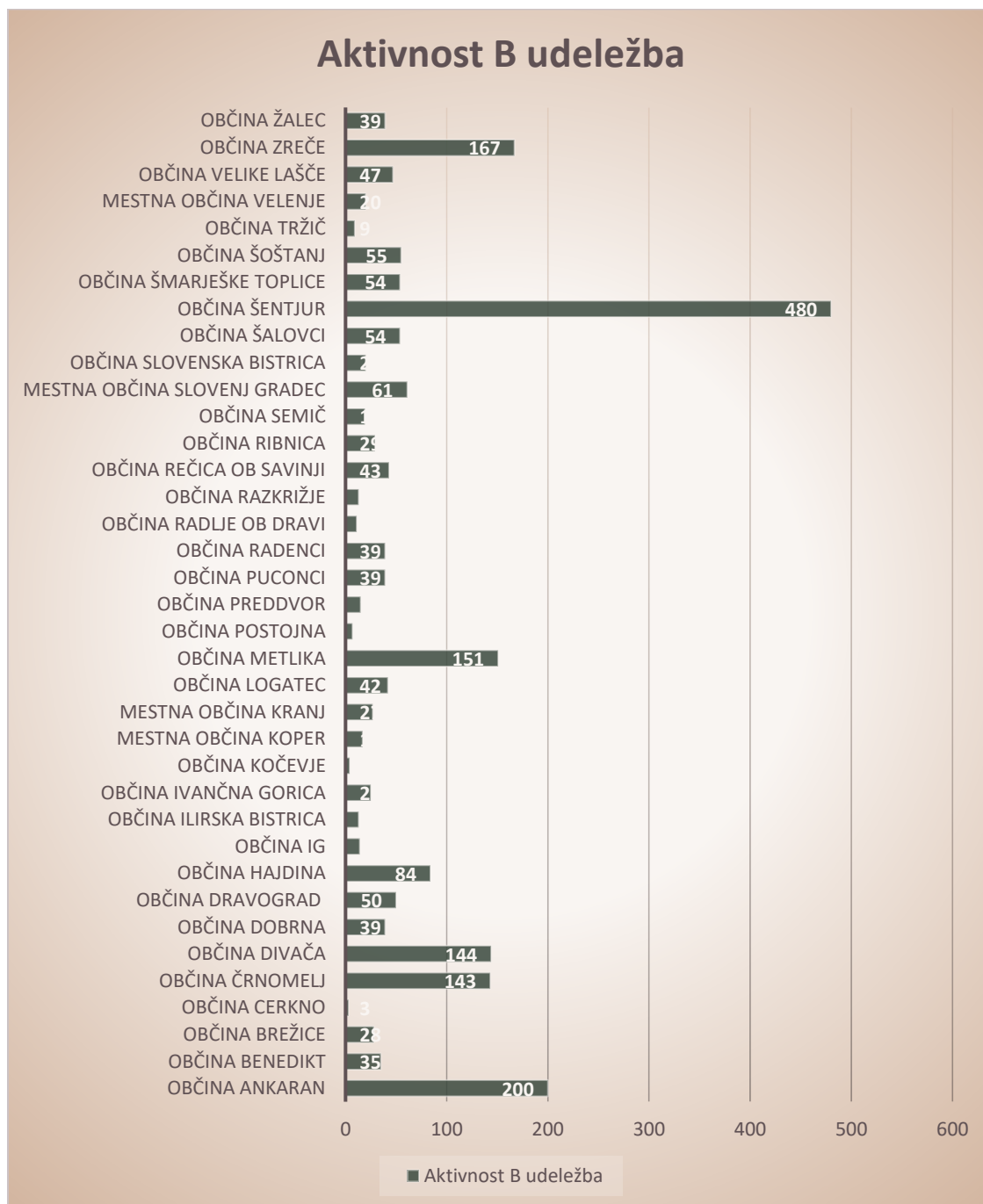
Vir: MOPE

Udeležba prebivalcev v **Aktivnosti A – Organizacija prireditev in preureditev na prostem ob zaporah ulic in trgov** se je precej razlikovala med občinami. Najvišjo udeležbo sta dosegli Mestna občina Koper in Občina Medvode (1500 ljudi), sledila je Mestna občina Celje z 1202 udeležencema.

Občine z manj kot 100 udeleženci so bile Divača, Dolenjske Toplice, Ig, Slovenska Bistrica in Velike Lašče. Število udeležencev na prireditvah je pogojeno tudi s številom prebivalcev v občini, ter statusom same občine (turistična občina...), ter prepoznavnostjo dogodka (tradicionalni dogodek, ki traja že več let) ter atraktivnostjo vsebin (dogodek povezuje več elementov – kulturo, kulinariko, rekreacijo...).

Aktivnost B – Delavnice za starejše »Ostanimo mobilni«

Slika 7 Udeležba v aktivnosti B – Delavnice za starejše »Ostanimo mobilni«

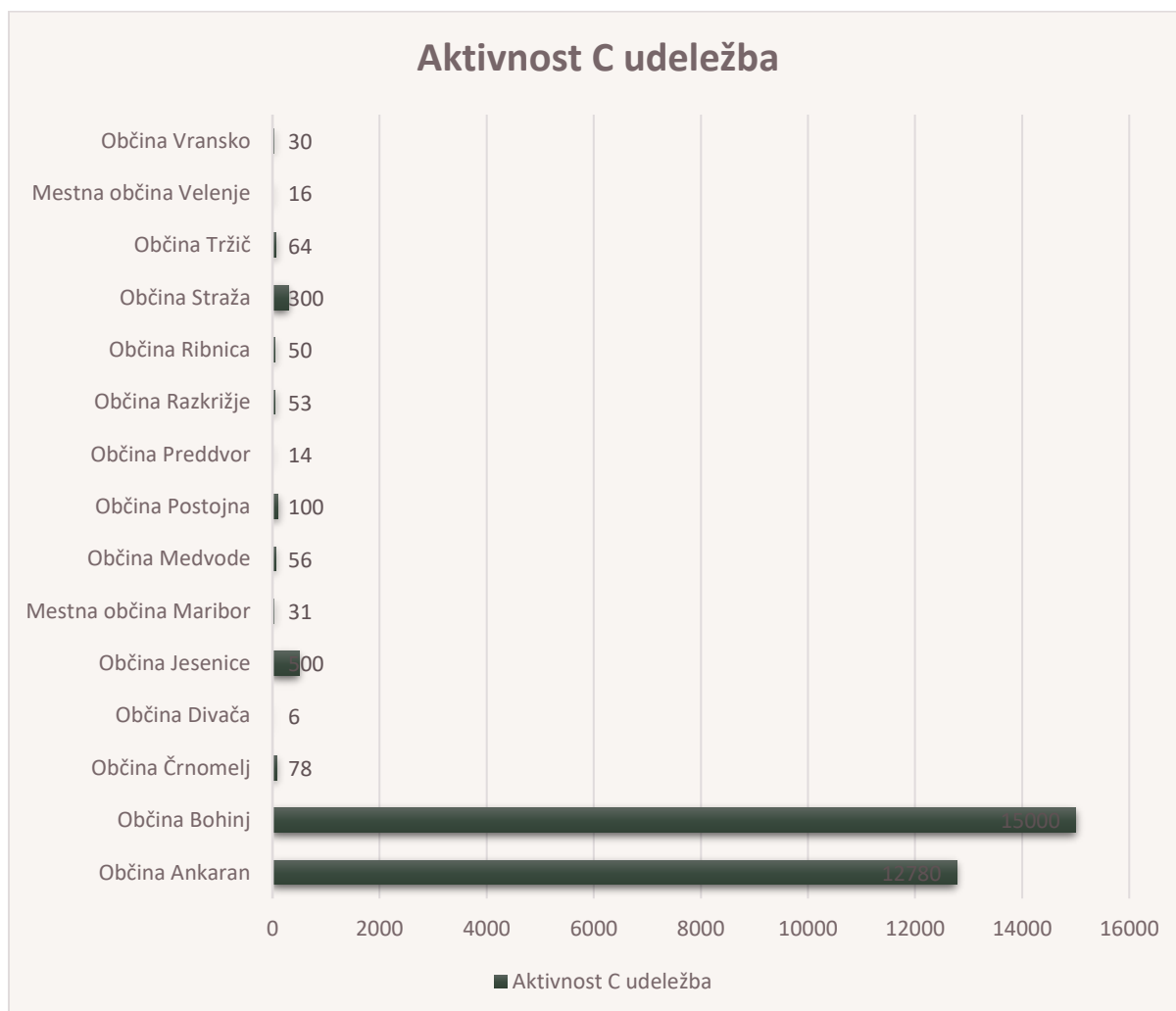

Vir: MOPE

Aktivnost B - Delavnice za starejše "Ostanimo mobilni", ki je druga najbolj izvajana aktivnost, je bila izvedena v 37 občinah. Največjo udeležbo je zabeležila Občina Šentjur, in sicer s 480 udeleženci, sledijo Zreče (167), Metlika (151), Divača (144) in Črnomelj (143). Občine z najnižjo udeležbo, kot so Cerklje (3), Kočevje (4), Postojna (7) in Trzin (9), kažejo na znatno manjši interes v teh območjih. Srednja udeležba se je pojavila v občinah, kot so Hajdina (84), Šoštanj (55) in Velike Lašče (47). Aktivno udejstvovanje starejših je bolj prepoznano v srednje velikih skupnostih/občinah, v občinah, kjer je skozi celotno leto prisotnih veliko vsebin za starejše, v občinah kjer je višji delež mlajših upokojujencev.

Aktivnost C – Promocijska kampanja o javnem prevozu

Slika 8 Udeležba v aktivnosti C – Promocijska kampanja o javnem prevozu

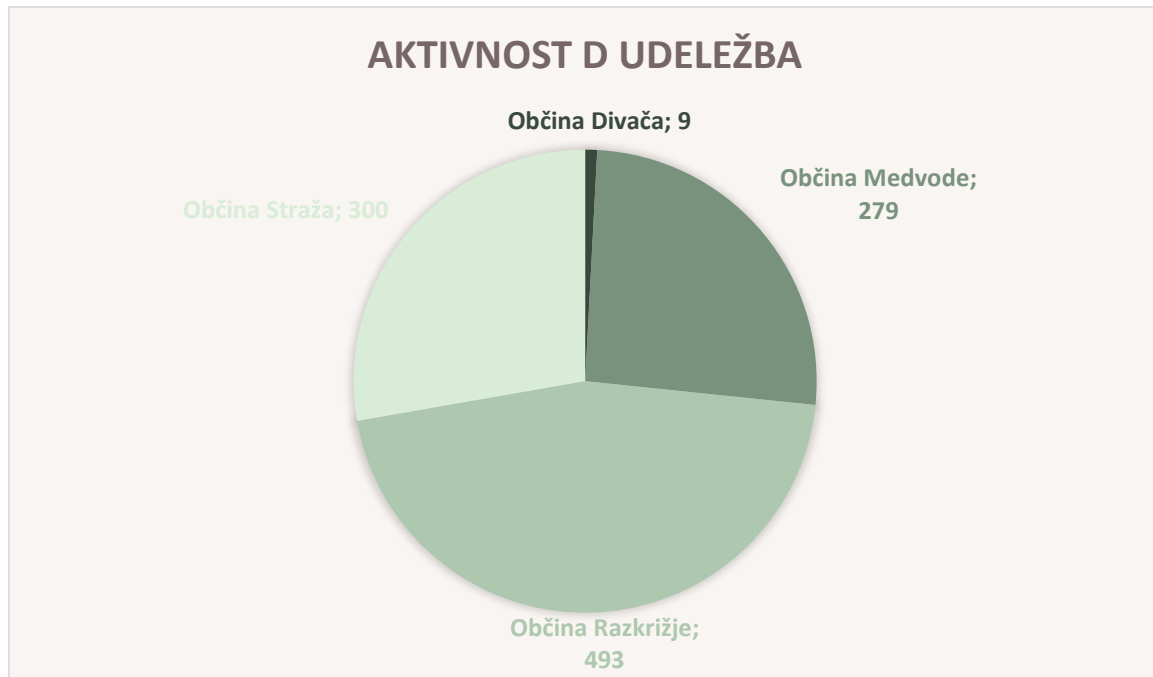
Vir: MOPE

Udeležba v **Aktivnosti C – Promocijska kampanja o javnem prevozu** se je izkazala za izjemno uspešno v nekaterih občinah. Občina Bohinj je zabeležila največjo udeležbo, saj je sodelovalo kar 15,000 ljudi, sledi ji Občina Ankaran z 12,780 udeleženci. Znatno manjše število udeležencev so zabeležile občine, kot so Jesenice (500), Straža (300) in Občina Postojna (100). Visoko udeležbo v občini Bohinj in Ankaran je pripisati turističnim avtobusom, v občini Postojna se je odprl mobilnostni center Postojna, kjer so bili v letu 2023 izjemno aktivni.

Na drugi strani spektra so občine z zelo nizko udeležbo, kot so Divača (6), Mestna občina Maribor (31) in Mestna občina Velenje (16), kar nakazuje na pomanjkanje zanimanja v teh območjih.

Aktivnost D – Uvedba prevozov na klic ali novih linij javnega prevoza

Slika 9 Udeležba v aktivnosti D – Uvedba prevozov na klic ali novih linij javnega prevoza

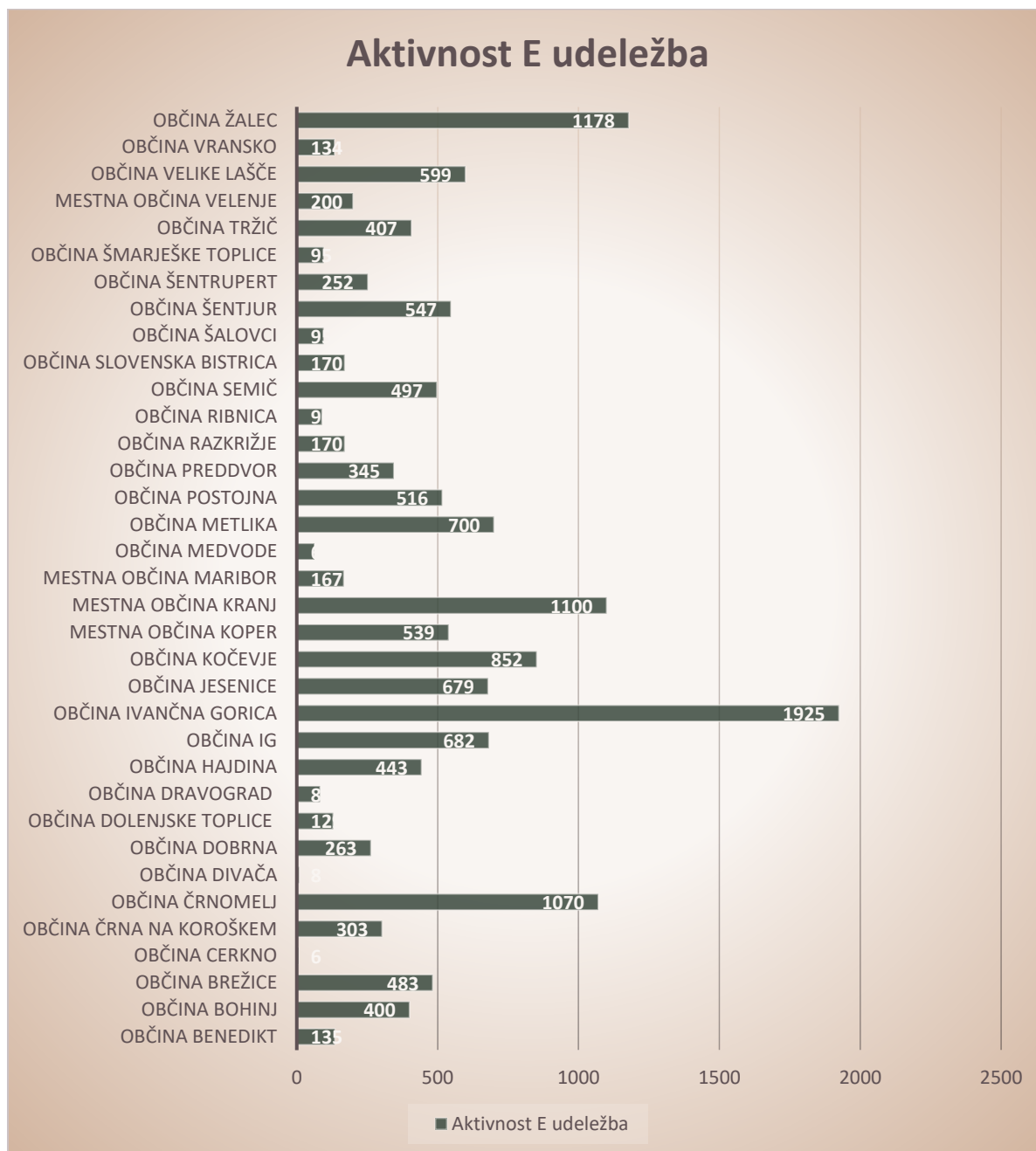
Vir: MOPE

Aktivnost D - Uvedba prevozov na klic ali novih linij javnega prevoza je bila najmanj izvajana aktivnost med občinami, kar se odraža tudi v nizki udeležbi. Občina Divača je zabeležila 9 udeležencev, kar načeloma lahko razumemo kot nizko stopnjo zanimanja javnosti za tovrstno aktivnost, vendar je potrebno upoštevati dejstvo, da pri uvajanju novih storitev kot so prevozi na klic, ne moremo pričakovati takojšnjega odziva javnosti. Pri uvajanju novosti in novih storitev mobilnosti je potreben čas za prepoznavnost, spremembe določenih ustaljenih vzorcev. Pozitivne učinke je možno zaznati šele po nekajletnem izvajanju storitev.

Po drugi strani so občine, kot so Medvode, Razkrižje in Straža, pokazale nekoliko višjo udeležbo. Občina Medvode je imela 279 udeležencev, Občina Straža 300, medtem ko je Občina Razkrižje dosegla 493 udeležencev, kar je najvišje število v tej skupini. Gre za izrazito ruralno občino z visokim deležem starejšega prebivalstva in razpršeno poselitvijo, kjer lahko rečemo da razmere nakazujejo na visok potencial mobilnostne revščine. Prevozi na klic se v tovrstnih občinah zato izkazujejo kot izjemno uspešen ukrep zmanjševanja mobilnostne revščine.

Aktivnost E – Aktivno v vrtec ali šolo

Slika 10 Udeležba v aktivnosti E – Aktivno v vrtec ali šolo

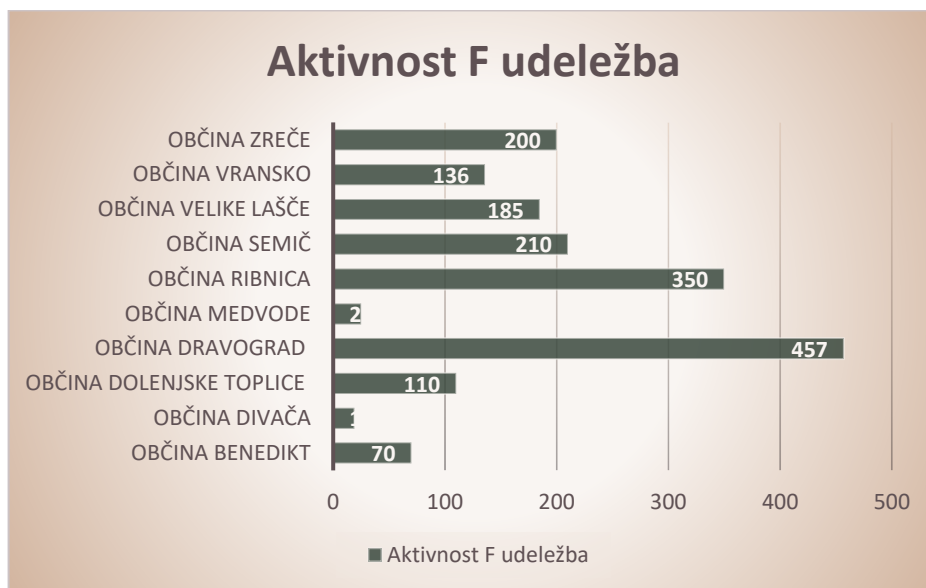
Vir: MOPE

Aktivnost E – Aktivno v vrtec ali šolo se je izkazala za tretjo najbolj izvajano aktivnost v občinah, pri čemer so se pojavile pomembne razlike v angažiranosti prebivalcev. Najvišja udeležba, ki se izkazuje v občinah Ivančna Gorica s 1,925, Kranj s 1,100 in Žalec s 1,178 udeleženci je statistična napaka, v prikazu sodelujočih so v občinah šteli skupno število vseh vključenih v vrtec in OŠ in ne zgolj tistih, ki so se aktivnosti aktivno udeležili.

Aktivnosti: Pešbus, Bičivlak in igre kot so Kokoška Rozi, Beli zajček in druge so v vrtcih in šolah zelo dobro sprejete in izvajane, zato jih občine rade vključujejo v Programe ETM. Otroci so ciljna skupina, ki vleče, saj se z njimi vključujejo tudi starši, učitelji in okolica.

Aktivnost F – Šolska ulica

Slika 11 Udeležba v aktivnosti F – Šolska ulica

Vir: MOPE

Največjo udeležbo pri **Aktivnosti F - Šolska ulica** je zabeležila Občina Dravograd s 457 udeleženci, sledita ji Občina Ribnica s 350 in Občina Semič s 210 udeleženci. Na drugi strani so občine z nižjo udeležbo, kot sta Občina Divača (19) in Občina Medvode (2), medtem ko so srednjo udeležbo dosegli Velike Lašče (185), Vransko (136) in Zreče (200).

Aktivnost G – Parkirni dan

Slika 12 Udeležba v aktivnosti G - Parkirni dan

Vir: MOPE

Največjo udeležbo v **Aktivnosti G – Parkirni dan** je dosegla Mestna občina Celje s 1,202 udeleženci, sledijo Občina Šentjur s 595 in Občina Trebnje s 523 udeleženci. Tudi Mestna občina Koper je zabeležila precejšnjo udeležbo s 528 prebivalci. Občini Divača (5) in Radenci (22) sta zabeležili izjemno nizko udeležbo, medtem ko so občine, kot so Logatec

(384), Metlika (377) in Semič (355), pokazale srednje do visoko stopnjo angažiranosti pri tej aktivnosti.

Aktivnost H – Popravljalnica in izmenjevalnica koles

Slika 13 Udeležba v aktivnosti H – Popravljalnica in izmenjevalnica koles

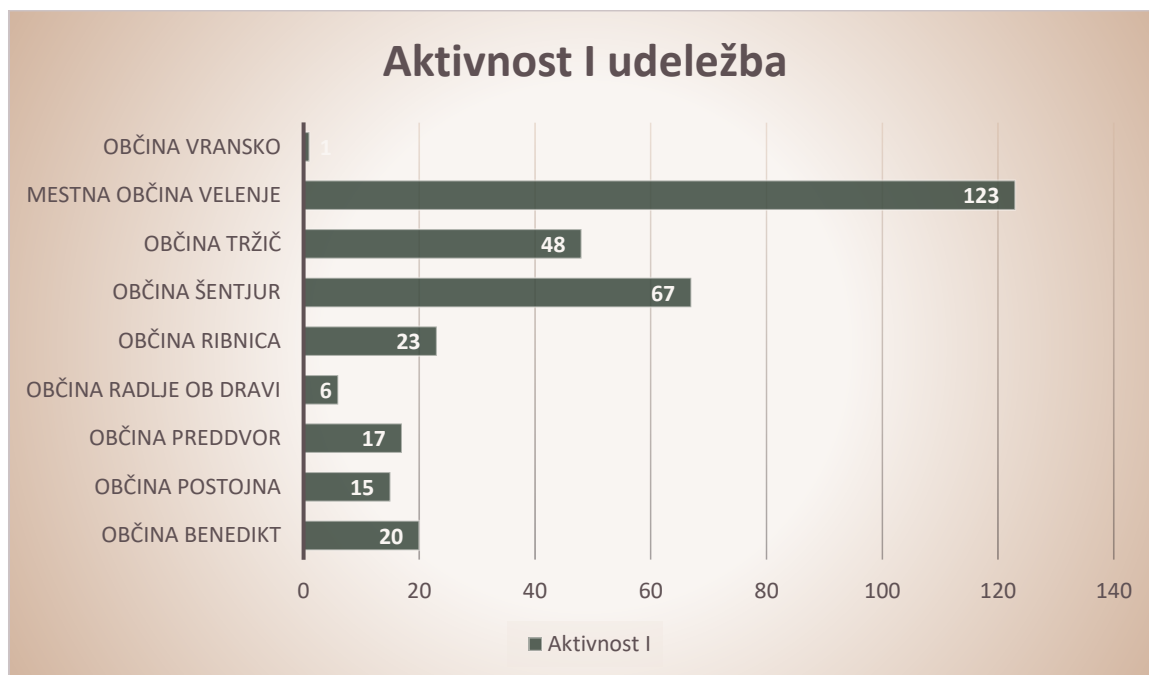
Vir: MOPE

Največjo udeležbo v **Aktivnosti H – Popravljalnica in izmenjevalnica koles** je zabeležila Občina Ivančna Gorica s kar 925 udeleženci, kar močno izstopa v primerjavi z drugimi občinami. Sledi Občina Trebnje s 176 udeleženci, medtem ko imajo občine, kot sta Puconci in Jesenice, po 72 udeležencev.

Na drugi strani so nekatere občine zabeležile zelo nizko udeležbo, kot sta Občina Metlika in Mestna občina Slovenj Gradec (po 10 udeležencev), ter Občina Kobarid (18) in Občina Vransko (15). Med občinami s srednjo udeležbo so Črna na Koroškem in Ilirska Bistrica (po 51), ter Medvode s 64 udeleženci.

Aktivnost I – Aktivnosti za mladino

Slika 14 Udeležba v aktivnosti I – Aktivnosti za mladino

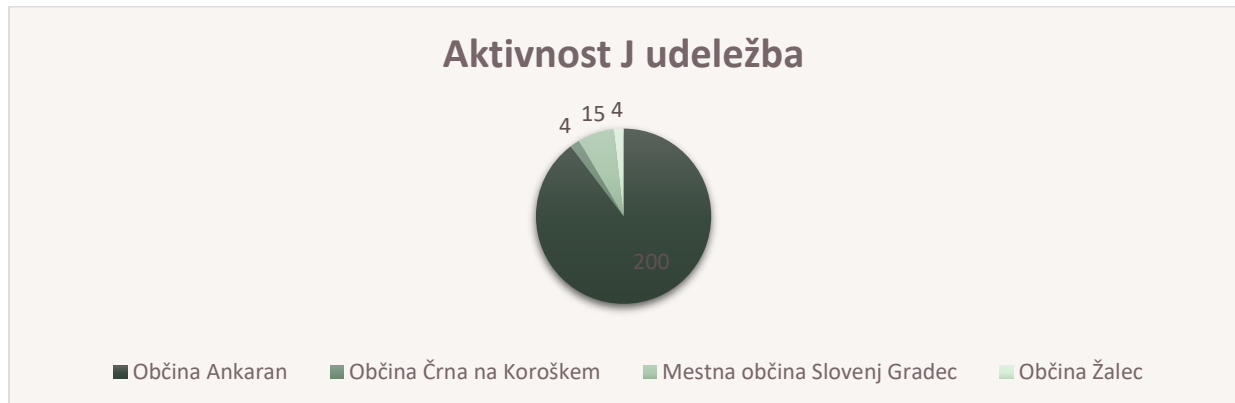

Vir: MOPE

Najvišjo udeležbo v **Aktivnosti I - Aktivnosti za mladino** je zabeležila Mestna občina Velenje s 123 udeleženci, kar jo postavlja daleč pred ostale. Sledita ji Občina Šentjur s 67 in Občina Tržič s 48 udeleženci. Večina ostalih občin je zabeležila zelo nizko udeležbo, kot so Občina Radlje ob Dravi s 6 udeleženci, Občina Preddvor s 17, ter Občina Vransko, kjer je bil prisoten le 1 udeleženec. Ta analiza kaže, da aktivnost za mladino ni bila močno odmevna, z izjemo nekaj občin, kar kaže na omejen interes mladih ali manjšo vključenost v teh programih v večini občin.

Aktivnost J – Peš kažipoti

Slika 15 Udeležba v aktivnosti J – Peš kažipoti

Vir: MOPE

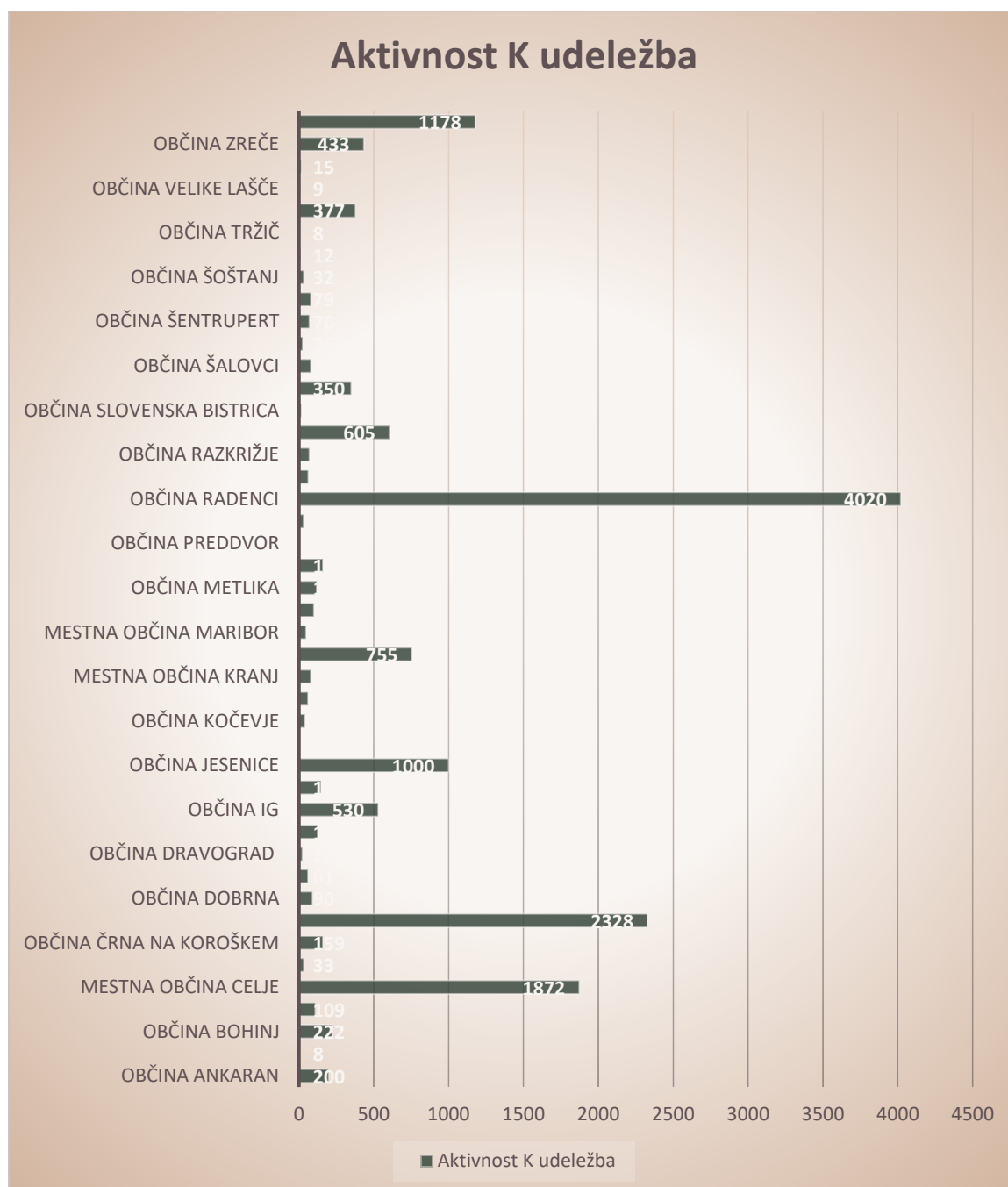
Aktivnost J – Peš kažipoti, ki je bila izvedena v najmanjšem številu občin, kaže na zelo nizko splošno udeležbo. Najvišjo udeležbo je zabeležila Občina Ankaran s 200 udeleženci, kar močno izstopa v primerjavi z drugimi občinami.

Preostale občine so zabeležile zelo nizko udeležbo: Mestna občina Slovenj Gradec z 15 udeleženci, ter Občina Črna na Koroškem in Občina Žalec, kjer sta sodelovala le 4 prebivalca.

Poudariti je potrebno, da je aktivnost Peškažipoti namenjena celoletnemu ozaveščanju in spodbujanju občanov k temu, da opravke v mestu opravljajo peš ali s kolesom.

Aktivnost K – Spodbujanje trajnostne mobilnosti

Slika 16 Udeležba v aktivnosti K – Spodbujanje trajnostne mobilnosti

Vir: MOPE

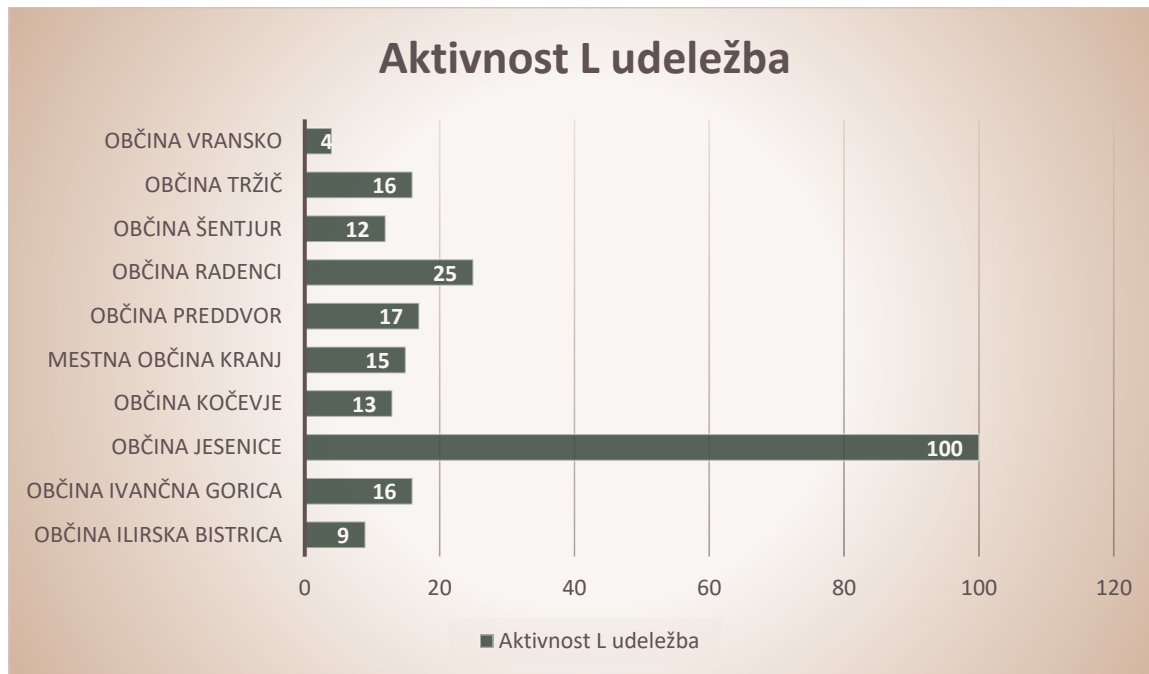
Aktivnost K – Spodbujanje trajnostne mobilnosti je bila najpogosteje izvajana, z različnim odzivom po občinah. Najvišjo udeležbo je zabeležila Občina Radenci (4,020), kjer so preuredili prometno ulico, ukinili PM ter aktivni mobilnosti namenili več prostora, sledijo Črnomelj (2,328) in Celje (1,872).

Visoko udeležbo so imele tudi Žalec (1,178) in Jesenice (1,000), medtem ko so občine, kot sta Kobarid in Preddvor (po 5), ter Tržič (8) zabeležile najnižjo udeležbo.

Povprečno dobro so se odzvale občine, kot so Logatec (755), Ig (530) in Semič (605), kar kaže na večji interes v večjih in srednje velikih občinah.

Aktivnost L – Pospravimo ulice

Slika 17 Udeležba v aktivnosti L – Pospravimo ulice

Vir: MOPE

Najvišjo udeležbo v **Aktivnosti L – Pospravimo ulice** je imela Občina Jesenice s 100 udeleženci, kar izstopa v primerjavi z drugimi občinami. Večina preostalih občin je zabeležila nizko udeležbo, kot so Občina Radenci (25), Občina Preddvor (17) in Občina Ivančna Gorica ter Občina Tržič (po 16). Nekatere občine, kot je Občina Vransko (4) in Občina Ilirska Bistrica (9), so pokazale zelo nizko udeležbo.

Lastni prispevki občin

Tabela 4 Pregled višine lastnega prispevka občin, razvrščenih od najvišjega do najnižjega

Občina:	Višina lastne udeležbe v EUR
Občina Metlika	14336
Občina Jesenice	14313,46
Mestna občina Kranj	11458
Občina Postojna	11043
Mestna občina Koper	9494,4
Mestna občina Celje	8317,95
Občina Logatec	7510,69
Mestna občina Maribor	7259,94
Občina Črnomelj	5556,38
Mestna občina Slovenj Gradec	4803,29
Občina Šmarješke Toplice	4161,48
Občina Ig	3110,36
Občina Kočevje	2937,31
Občina Ankaran	2732,8
Občina Dolenjske Toplice	2703,32
Občina Puconci	2557,51
Občina Razkrižje	2384,24
Občina Trzič	2373,2
Občina Medvode	1874,56
Občina Ilirska Bistrica	1478,18
Občina Trebnje	1437,07
Občina Šentrupert	1411,44
Občina Bohinj	1299
Občina Brežice	1123,6
Občina Dobrna	1021,53
Občina Ravne na Koroškem	994,95
Občina Črna na Koroškem	985,3
Občina Slovenska Bistrica	983,9
Občina Straža	958,14
Občina Ivančna Gorica	943,79
Občina Hajdina	941,51
Občina Šentjur	900,5
Občina Benedikt	873,41
Občina Divača	856,35
Občina Ribnica	847,56
Občina Cerkno	844,5
Občina Radlje ob Dravi	840,95
Občina Radenci	821,05
Občina Zreče	814,23
Mestna občina Velenje	798,3
Občina Semič	774,61
Občina Šoštanj	750,24
Občina Vransko	744,5
Občina Kobarid	706,49
Občina Velike Lašče	483,55
Občina Dravograd	330
Občina Rečica ob Savinji	289
Občina Šalovci	125,53
Občina Preddvor	55
Občina Žalec	0

Vir: MOPE

Iz zgornje tabele je razvidna višina lastnega deleža posameznih občin za aktivnosti v okviru Evropskega tedna mobilnosti. Najvišji prispevek je zagotovila Občina Metlika, sledijo ji Jesenice, Mestna občina Kranj in Občina Postojna. Nekatere občine, kot na primer Občina Preddvor in Občina Žalec, so prispevale zelo malo ali sploh nič. Povprečni prispevek občin znaša približno 2887,24, kar kaže na razlike v finančnem vložku med občinami.

Tabela 5 Skupna vrednost sofinanciranja in lastnega prispevka občin, razvrščena od najvišje do najnižje

OBČINA	Skupna vrednost v EUR
Občina Metlika	20723
Občina Jesenice	19313,46
Mestna občina Kranj	16458
Občina Postojna	16043
Mestna občina Koper	14494,4
Mestna občina Celje	13317,95
Občina Logatec	12518,85
Mestna občina Maribor	12259,94
Občina Črnomelj	10556,38
Mestna občina Slovenj Gradec	9785,12
Občina Kočevje	7744,18
Občina Ankaran	7732,8
Občina Dolenjske Toplice	7703,32
Občina Puconci	7557,51
Občina Razkrižje	7384,24
Občina Trzin	7263,2
Občina Medvode	6874,56
Občina Bohinj	6547
Občina Ilirska Bistrica	6478,18
Občina Trebnje	6437,07
Občina Šentrupert	6411,44
Občina Brežice	6123,6
Občina Črna na Koroškem	6072,49
Občina Šentjur	6057,48
Občina Dobrna	6021,58
Občina Velike Lašče	5934,87
Občina Slovenska Bistrica	5908,69
Občina Hajdina	5855,56
Občina Benedikt	5846,58
Občina Cerkno	5844,5
Občina Zreče	5814,23
Občina Straža	5799,91
Mestna občina Velenje	5798,3
Občina Radenci	5783,11
Občina Radlje ob Dravi	5761,65
Občina Ravne na Koroškem	5695,02
Občina Šoštanj	5564,84
Občina Ivančna Gorica	5554,52
Občina Dravograd	5330
Občina Divača	5243,32
Občina Semič	5164,18
Občina Šalovci	5125,53
Občina Rečica ob Savinji	5100
Občina Preddvor	5055
Občina Vranksko	4828,59
Občina Ribnica	4700
Občina Kobarid	4468,57
Občina Žalec	4250

Vir: MOPE

Razporeditev finančnih prispevkov jasno odraža različne finančne zmožnosti in strateške prioritete posameznih občin pri sofinanciranju projektov.

Trajni ukrepi

Iz spodnje tabele je razvidno, da so občine izvedle vrsto trajnih ukrepov za izboljšanje urbane infrastrukture in spodbujanje trajnostne mobilnosti. Med najpogostejšimi ukrepi izstopata namestitvev stojal za kolesa in stojal za popravilo koles ter nakupi koles in e-koles. Poleg tega so občine vzpostavile kolesarske spretnostne poligone, namenjene izobraževanju in izboljšanju kolesarskih veščin.

V večjih občinah so namestili klopi, tako običajne kot solarne, ki omogočajo počitek in hkrati polnjenje mobilnih naprav z uporabo obnovljivih virov energije. Postavljeni so bili tudi kažipoti in prometni znaki, kar prispeva k boljši orientaciji in povečanju prometne varnosti.

Manj pogosti trajni ukrepi, ki so se pojavili le v posameznih občinah, vključujejo poslikave talnih označb na cesti, projekte Prostofer in Pešbus, nakup košev za smeti, čelad, ključavnic, merilnikov hitrosti ter oznak za umirjanje prometa. Med drugimi redkimi ukrepi so tudi stojala za skiroje ter nakup polnilnice za e-kolesa in e-vozila.

Tabela 6 Trajni ukrepi po občinah

OBČINA	Opis trajnega ukrepa
Občina Ankaran	Štirje, trojezični (SLO, IT, ANG) kažipoti, na lokacijah CENTER, VALDOLTRA, SV: KATARINA, KNJIŽNICA, tako lokalne prebivalce kot naključne obiskovalce Ankarana, zaradi svoje ličnosti in trajnosti materiala iz katerega so izdelani, spodbujajo k trajni ozaveščenosti o pomenu hoje.
Občina Benedikt	Nakup enega e-kolesa z namenom prevoza zaposlenih v Občinski upravi Občine Benedikt, po vsakodnevni službenih opravkih. Tako bomo prispevali k pozitivnim učinkom za posameznika in družbo - prispevali bomo k ohranjanju zdravja zaposlenih, prispevali bodo k zmanjšanju obremenitev okolja.
Občina Bohinj	Kupili smo stojalo za skiroje, ki je kombinirano kot klopca (skiro). Stojalo za skiroje se umesti pred osnovno šolo dr. Janeza Mencingerja Bohinjska Bistrica, za potrebe dodatnega spodbujanja prihoda v šolo. skiro je zelo uporabljeno prevozno sredstvo v šolo, zato menimo da bi bila uporaba še večja, če bi učenci lahko varno spravili vse svoje skiroje. Eno kolo, ki smo ga kupili, se uporablja kot trajno sredstvo za učence v osnovni šoli. Osnovna šola v Bohinjski Bistrici ugotavlja, da kar nekaj otrok nima lastnega kolesa (predvsem zaradi socialnega in ekonomskega statusa doma in si ne morejo privoščiti nakupa kolesa), zato se to kolo v naprej uporablja za namene izposoje otrokom, ki bi kolo potrebovali za kolesarski izlet, trening za kolesarski izpit ipd.
Občina Brežice	Odprtje nove kolesarske povezave Brežice-Čatež ob Savi, Brežice Krška vas, v skupni izmeri 4,3 km. Sredstva za izgradnjo trajnostnega sredstva v skupni višini 4,2 mio €, je Občina Brežice zagotovila iz drugih sredstev ter sredstev EU komisije in državnega proračuna
Mestna občina Celje	12 kolesarskih stojal pred službenim vhodom MOC in UE Celje, spodbujanje prihoda v službo/na sestanek s kolesom

Občina Cerčno	Urbana oprema: štiri klopi, izdelane v skladu s Katalogom urbane opreme za Občino Cerčno, smo postavili na Glavnem trgu. Gre za spodbujanje zadrževanja na tem delu mesta, za katerega je v prihodnosti predvidena vzpostavitev peš cone. Ob grbinastem poligonu je bila postavljena zaščitna ograja med poligonom in parkiriščem ter dve oviri (loka) na dostopu na poligon, kjer je uvoz iz lokalne poti. Obe trajni sredstvi sta namenjeni za varnost kolesarjev na poligonu.
Občina Črna na Koroškem	Izvedba Pešbusa še naprej ostaja trajen ukrep, ki se bo izvajal tudi v prihodnje Postavitev novih kašipotov po vsem kraju, saj so nam avgustovske poplave uničile večino lesenih peš kašipotov, ki so bili locirani na različnih lokacijah po kraju. Peškašipotni prispevajo k boljšemu zdravstvenemu stanju krajanov in manjši obremenitvi domačega okolja. Nakup solarne polnilne klopi, ki je locirana v Športnem parku Črna in namenjena vsem uporabnikom športnega parka za počitek in sprostitev z možnostjo uporabe funkcij, ki jo ponuja pametna solarna klop.
Občina Črnomelj	
Občina Divača	<p>TRAJNI UKREP - GABROVO NASELJE – DIVAČA (H) Občina Divača je pozdravila pobudo občanke in na štirih mestih v Divači, natančneje v Gabrovem naselju, označila cestišče z oznakami za umirjanja prometa - 30 km/h, tako da je jasno, da je celotno naselje mirna cona. Kot izbor tega ukrepa v sklop trajnostnih ukrepov se je Občina odločila zaradi: pri urejanju prostora, zagotavljanju varnosti v cestnem prometu, pri vzpodbujanju trajnostnih načinov mobilnosti - vzpodbujanju gibanja na prostem v smislu pešačenja, uporabe otroškega igrišča v Gabrovem naselju, je pomembno upoštevati participacijo občanov, saj le tako lahko odgovorimo na potrebe ljudi z rešitvami, ki so za ljudi. S trajnim ukrepom cestnih označb za umiritev prometa le-te dodatno opomnijo voznike osebnih vozil, da vozijo v mirni coni Gabrovega naselja, saj si želimo varnega okolja za naše malčke, ki naj preživijo veliko časa na prostem, tudi na bližnjem igrišču, ki je bilo prav tako ustvarjeno s pomočjo participativnega proračuna. Vsem ostalim generacijam pa, da se bodo tudi te sprehajale mirno in varno po ulicah v svojem domačem okolju ter se s tem večkrat kot do sedaj odločile za trajnosten način premikanja. Pri izvajanju aktivnosti se je izkazalo, da nekaj sredstev ostaja na razpolago, saj smo se odločili, da ne nakupimo toliko promocijskega materiala, kot smo načrtovali, prav tako pa so nam šli nekateri izvajalci storitev tako naproti, da so nam jih izvedli brezplačno – npr. prevoznik za akcijo Lokalno je svetovno. Zato smo se odločili za izvedbo še enega trajnega ukrepa z naslova umirjanja prometa v naseljih:</p> <p>TRAJNI UKREP - DOPOLNJENA AKTIVNOST - DOLNJE LEŽEČE (I) V naselju Dolnje Ležeče je Občina Divača za umiritev prometa skozi naselje postavila grbino za umirjanje prometa oz. t.i. ležečega policaja, saj v dani situaciji ni našla boljše rešitve. Situacija je na ulici v naselju, v neposredni bližini igrišča (otroci) in parcele, kjer se bo zgradil vaški dom, nasproti igrišča je tudi ekološki otok. Ljudje so opozarjali, da igrišče ni varno za otroke zaradi hitrosti osebnih vozil, prav tako ni varno za pešce, ki gredo na sprehod oz. prinesejo smeti. Ležeči policaj morda ne bo zmanjšal prometa, bo pa omogočil večjo varnost in hkrati udeležbo, z umirjanjem hitrosti prometa, otrok na zunanjih površinah - igrišču oz. pešceve.</p>
Občina Dobrna	Električno kolo, čelada, ključavnica
Občina Dolenjske Toplice	dežni plaščki (30 kosov) za otroke vrtca Gumbek in stojalo za kolo (1 kos) in naslon za kolo (3 kosi)
Občina Dravograd	Kolesarsko stojalo pred občino za parkiranje 10 koles, spodbujanje zaposlenih, da v službo pridejo s kolesom.
Občina Hajdina	Postavitev trajnega sredstva: Stojala za kolesa Pred osnovno šolo Hajdina so se postavila stojala za kolesa (6 stojal), ki predstavljajo trajno sredstvo v okviru projekta. Otroci in zaposleni so tako pridobili infrastrukturo, da se bodo njihova prevozna sredstva lahko ustrezno parkirala v času trajanja pouka. Prav tako, pa bodo stojala lahko uporabljali tudi drugi obiskovalci šole.

Občina Ig	<p>Nakup 2 koles za OŠ Ig - z namenom, da se bodo učenci lahko usposabljali za vožnjo s kolesom in na njih opravljali kolesarski izpit ter s tem spodbujanje šolarjev k prihodom v OŠ s kolesom (E – AKTIVNO V VRTEC ALI ŠOLO; Usposabljanje za vožnjo s kolesom v OŠ Ig in pregled koles).</p> <p>Na parkirišču ob Govekarjevi cesti med Pošto in Občino smo postavili stojala za 10 koles. S tem želimo spodbuditi občane in turiste k uporabi koles. Ob tem bi želeli opozoriti, koliko prostora zasedejo parkirani avtomobili v primerjavi s kolesi ter kakšen je s tem vpliv na izrabo javnega prostora. Na 1 parkirnem mestu za avtomobil je sedaj možno parkirati 10 koles. (G - PARKIRNI DAN; Postavitev stojal za kolesa).</p> <p>Stebričke na pločniku ob Govekarjevi cesti smo oblekli v pisane barve. S tem želimo še dodatno opozoriti vse udeležence v prometu, da je tu glavna šolska pot, na kateri je skozi celo šolsko leto zelo veliko otrok. (F – ŠOLSKA ULICA; Govekarjeva cesta – varna šolska ulica).</p> <p>Nakup 40 prometnih znakov Šolska pot in 20 prometnih znakov Vozi previdno - postavitev po celotni občini za večjo varnost ob šolskih poteh.</p>
Občina Ilirska Bistrica	<p>Za trajnostni ukrep smo izbrali nakup službenega e-kolesa, ki je na voljo vsem zaposlenim v sklopu službenih obveznosti za premagovanje krajše razdalje, za katere se pa je prej uporabljalo službeno osebno vozilo.</p>
Občina Ivančna Gorica	
Občina Jesenice	<ol style="list-style-type: none"> 1. Postavitev 1 avtobusne nadstrešne na Koroški Beli, večje udobje potnikov v javnem potniškem prometu 2. Nakup urbane opreme (15 klopi na Čufarjevem trgu in Tramškovem parku, spodbujanje peš hoje, druženje...) 3. Izdelava projektne dokumentacije za postavitev avtobusne nadstrešnice na Koroški Beli (za izvedbo ukrepa 1) 4. Izdelava zgibanke - razdeljevanje zgibank občanom Gremo peš! in Gremo s kolesom! (200 kom, povečanje obveščenosti o zdravem življenjskem slogu in trajnostni mobilnosti) 5. v mesecu septembru od 4.do 29. september 2023 izvedba ETM v Vrtcu Jesenice (E - Aktivno v vrtec ali šolo, 679 otrok, zdrav življenjski slog in osveščanje o trajnostni mobilnosti skozi igro) 6. v času ETM 2023 (18. - 22. september 2023) so redarji Medobčinskega inšpektorata in redarstva pri rednem nadzoru za vetrobranska stekla motornih vozil zatikali zgibanko o ozaveščanju zasedenosti prostora z motornimi vozili (L - Pospravimo ulice - 100 kom). 7. brezplačni avtobusni mestni promet - 1 dan (spodbujanje uporabe javnega potniškega prometa)
Občina Kobarid	<p>stojalo za popravilo koles, v vasi Breginj, na parkirišču, 1 stojalo, izboljšana kolesarska infrastruktura v občini Kobarid / stojalo za popravilo koles, v Kobaridu, pri Kulturnem domu Kobarid, 1 stojalo, izboljšana kolesarska infrastruktura v občini Kobarid / kabli za polnenje električnih koles, pri Koči na Planini Kuhinja, 3 kabli (2X Bosh, 1x Shimano), spodbujanje prihoda gostov v Triglavski narodni park na trajnostni način - z električnimi kolesi</p>
Občina Kočevje	<p>1 Premično kolesarsko stojalo za parkiranje 6 koles, umeščeno na mestno ploščad med lokale, da se lahko parkira in priklene kolesa blizu mize, kjer sedi, ali blizu storitev.</p> <p>1 premično stojalo za parkiranje 6 koles, postavljeno pri razvojnem centru na Trati, Kočevje, kjer so tudi manjša podjetja in pisarne za startupe ter sejna soba; tu že sedaj veliko ljudi hodi v službo s kolesi, imajo tudi službena kolesa.</p> <p>1 lokacija z nepremičnimi 3 nasloni za parkiranje koles pri enoti osnovne šole Zbora odposlancev, kjer je prej bilo neprimerno stojalo, kjer nisi mogel varno zakleniti kolesa, ob njej je park z igriščem in društvo starejših občanov.</p>
Mestna občina Koper	<p>30 stojal za kolesa, pred OŠ Koper, spodbujanje šolarjev k trajnostnemu prihodu s kolesom v šolo.</p>
Mestna občina Kranj	<p>Nakup dveh navadnih koles za vključitev v sistem za javno izposajo koles KRskOLESOM.</p>

Občina Logatec	S postavitijo stojala na zaprtem parkirišču smo spodbujali uporabnike zaprtega dela k uporabi koles na način, da smo postavili stojala za kolesa, kjer lahko kolo parkirajo in zaklenejo. Po ponovnem odprtju parkirišča smo stojala postavili pred eno od OŠ v občini, kjer veliko otrok prihaja v šolo s kolesom in jih nimajo kje varno pustiti, zato je bilo stojalo več kot potrebno. Šola namreč aktivno spodbuja k uporabi kolesa kot prevoznega sredstva za prihod v šolo.
Mestna občina Maribor	Pred OŠ Toneta Čufarja se je izvedla poslikava talnih označb na cesti in risanje po parkirišču, ter točka KISS and drop za varnejši in lažji prihod šolarjev.
Občina Medvode	"D. Prostofer je projekt, ki je v naši občini postal reden in večer. Naj obrazložimo, zakaj menimo, da je Prostofer trajni ukrep TM. Kot govorimo o trajnem ukrepu izvajanja LPP povezave številka 25, govorimo tudi o prevozih za starejše. Nihče si ne bi upal deljenih prevozov za starostnike, ki več ne smejo voziti, ukiniti. Lani smo ga izvajali še s prejšnjim sofinancerjem (LAS), letos nadaljujemo z MOPE (hvala vam). S projektom omogočamo starejšim občanom brezplačne prevoze do zdravniške oskrbe, do javnih ustanov, trgovine, pokopališča itn. Prevoze opravljajo vozniki prostovoljci z električnim avtomobilom, ki ga ima Javni zavod Sotočje Medvode v poslovnem najemu. Uporabniki se za prevoz dogovorijo prek klicnega centra, kjer združijo več uporabnikov v en prevoz, kar pripomore tudi k temu, da svojci manj uporabljajo svoje avtomobile. Opis stroškov: poslovni najem električnega vozila, nakup in vzdrževanje električne polnilnice, strokovna podpora in stroški klicnega centra Zavoda Zlata mreža, stroški prostovoljcev, ki opravljajo prevoze (zavarovanje odgovornosti, pogostitve, nagrade), stroški promocije (objave v medijih, poslovna darila, plakati), drugi materialni stroški (vinjeta, čiščenje avtomobila, strgalo za sneg, razkužilo itn). A. Fotografska razstava Kolesarka, ki jo je za občino izvedel Luka Vunduk - fotograf in pustolovec - je krasila Udprto ulco (en mesec odprta cesta le za pešce in kolesarje), čez zimo pa se preseli na stopnišče občine. Kasneje se printe uporabi za promocijo trajnostne mobilnosti. Za ugodno ceno smo dobili res mednarodno priznanega fotografa, sicer našega občana, lahko preverite njegovo ustvarjalnost: https://www.lukavunduk.com/ Opis stroškov: storitev fotografranja, tiska in dostave."
Občina Metlika	Za Osnovno šolo Podzemelj smo zaradi potreb in povečane vožnje otrok v šolo s kolesom nabavili kolesarsko stojalo za 5 koles, URBANO + 5, za Osnovno šolo Metlika pa smo zaradi potreb nabavili urbano opremo, in sicer 2 klopi Quadro 530.
Občina Postojna	Postavitev polnilnice za e-kolesa na glavnem trgu v Postojni (Titov trg).
Občina Preddvor	Leseni nosilec za kolesa pri jezeru-izdelava, montaža
Občina Puconci	Občina Puconci je nabavila 2 kompleta urbane opreme (2 parkovni klopi, 2 zunanja koša in 2 stojali za kolesa). En komplet bo postavljen pri Spominskem domu Števana Kuzmiča v Puconcih, saj je v bližini parka, skozi katerega veliko ljudi kolesari in se lahko odpočijejo, prav tako v domu poteka veliko dogodkov, kamor obiskovalci prihajajo s kolesi. Drugi komplet bo pa postavljen pri hostlu na Vaneči, ki stoji ob gozdu in na frekventni točki kolesarjev, kjer se bodo prav tako lahko odpočili. Do postavitve opreme še ni prišlo, saj je bila zamuda pri dobavi opreme, bomo pa opremo čim prej montirali.

Občina Radenci	V mesecu avgustu smo zaprli 16 parkirnih mest, ki smo jih spremenili v promenado za pešce in kolesarje. Promenado smo razdelili v dve coni, v cono za hojo in v cono za kolesarje. Med njima smo postavili 16 korit za rože, ki smo jih zasadi s trajnimi grmovnicami. V ta namen smo na območju Občine Radenci smo dodatno postavili točko za kolesarje in prostor za počitek. S tem trajnim ukrepom nadaljujemo dolgoletne trende, ko zagotavljamo trajne ukrepe. Kolesarko točko smo po ogledu občine postavili ob Vinski fontani na Kapeli. Ugotovili smo, da navedeno turistično točko, ki je bolj ima manj dostopna samo s kolesom in peš, si kolesarji niso morali varno postaviti svoja kolesa, ki so nato ovirala ostale obiskovalce. Točko za počitek pešcev smo postavili ob urbanih vrtovih, kateri so prav tako dostopni samo peš ali s kolesom. Tako smo ciljno trajne ukrepe razdelili po celotni občini, kot smo zagotovili v prijavnici bomo iskali najboljše prostore, kjer bo navedena urbana oprema služila svoje namenu. To je varnost in udobnost za pešce in kolesarje.
Občina Radlje ob Dravi	Postavitev stebrička za pranje kolesa in hidracijo ob Vodnem parku Radlje ob Dravi za vzpodbujanje kolesarjenja kot alternativnega prevoznega sredstva
Občina Ravne na Koroškem	Postavitev ene (1) pametne solarne klopi v bližini Gimnazije Ravne. Pametna solarna polnilna klop je velik dodatek urbanemu pohištvu, ker je zreven modernega profesionalnega designa Pametna solarna klop, ki omogoča ljudem, da polnijo svoje mobilne naprave z zeleno energijo s pomočjo solarnih modulov.
Občina Razkrižje	Nasloni za kolesa, 3 v šolski kolesarnici, 2-dolgi na avtobusnih postajališčih, 1 na kolesarskem postajališču, 10 x obešanka za prospekte na javnih mestih, avtobusnih postajališčih in turističnih točkah. 1X Peš kažipot s časovnimi oznakami do različnih lokacij postavljen na parkirišču začetne turistične poti, okvir za zemljevid na turistični točki, 2 x prometni znak Otroka z balonom (označuje otroke na cesti in omejitev hitrosti)
Občina Rečica ob Savinji	nakup kolesarskih stojal, ki jih bomo postavili pred OŠ (spodbujanje učencev k vožnji s kolesom) in pred medgeneracijskim centrom - Medgen borzo, za promocijo kolesarjenja in promocijo e-koles, ki smo jih kupili v okviru ETM)
Občina Ribnica	Kolesarski poligon. 1 kos, učenje tehnike vožnje s kolesom, pomoč pri kolesarskem izpitu
Občina Semič	Klop iz različnega lesa dim. 500cmx45cmx7cm, ob stavbi TIC Semič zaraven stojala za kolesa, spodbujanje hoje, pri čemer klop omogoča počitek in hkrati spoznavanje avtohtonega lesa (hrast, jelša, brest macesen, češnja)
Mestna občina Slovenj Gradec	1. Pralnica in sušilnica koles; na vhodu v mestno jedro pri urbanem parku ob kolesarki, splošna uporaba za občane in turiste, ki pripeljejo ob kolesarki; 2. popravilnica koles; na vhodu v mestno jedro ob Štrekni pri urbanem parku, splošna uporaba za občane in turiste kolesarje ob Štrekni; 3. smerokaz; 1x, ob vhodu v mestno jedro, namen spodbujanja kolesarjenja in hoje v mesto in okolico; 4. Uredili smo 2x varen šolski prehod za pešce na Legenski cesti in Celjski cesti, 5. V okviru projekta izgradnje kolesarskih stez in površin za pešce, ki je sofinanciran s strani evropskih sredstev - Evropski sklad za regionalni razvoj, je izgradnja v zaključni fazi, kjer bo dograjenih dobrih 9 km kolesarskih površin in površin za pešce. 6. Postavili smo pet novih polnilnic za električna vozila na Šolski ulici, Meškovi ulici, Vorančevem trgu, Tomšičevi ulici in pred športno dvorano.
Občina Slovenska Bistrica	dva kolesarska poligona za izvajanje tečaja za kolesarski izpit za osnovnošolce, prejemnici sta OŠ Črešnjevci in 2. OŠ Slovenska Bistrica
Občina Straža	postavitev h klopi za gibalno ovirane na dveh lokacijah ob sprehajalni poti ter v športnem parku

Občina Šalovci	Za letošnje trajno sredstvo smo izbrali nakup 4 cestnih koles, ki so namenjena za trajno širšo uporabo občank in občanov in zaposlenih v javnih službah. Kolesa so za izposajo oziroma uporabo na voljo v TIC-u v Šalovcih, na OŠ Šalovci in v TNC Peterloug v Markovcih. Na teh treh mestih si jih lahko občanke in občani ter zaposleni v javnih ustanovah izposodijo v brezplačno uporabo. S tem domačine spodbujamo k večji zdravi mobilnosti in rekreaciji.
Občina Šentjur	Nabava, postavitve in prezentacija enega servisnega stojala za kolesa z orodjem in tlačilko v neposredni bližini OŠ Ponikva. Stojalo je postavljeno z namenom, da vzpodbuja otroke in starše ter ostale kolesarje, da se vozijo v šolo in po drugih opravkih (tudi rekreativnih) s kolesom.
Občina Šentrupert	1. trajni ukrep: nakup 1 kolesa za mentorico kolesarskega krožka in priprav na kolesarski izpit na OŠ dr. Pavla Lunačka Šentrupert ter za spremstvo bicivlaka v času izvedbe v okviru Evropskega tedna mobilnosti. Namen: spodbujanje učencev k trajnostni mobilnosti in prihodu v OŠ s kolesom. 2. trajni ukrep: nakup urbane opreme (1 stojala za kolesa, 6 klopi in 3 košev za smeti) za opremo prostora v okviru Organizacije prireditev in preureditev na prostem ob zaporah ulic in trgov in parkirnega dne. Namen: oprema prostora, kasneje uporaba za spodbujanje peš hoje in uporabe koles. 3. trajni ukrep: nakup 4 prometnih znakov z drogovi za opremo 2 prehodov za pešce pri OŠ dr. Pavla Lunačka Šentrupert. Namen: Varnejše prečkanje prometnih cest v bližini osnovne šole.
Občina Šmarješke Toplice	Nakup odsevnih trakov in spretnostnega poligona
Občina Šoštanj	merilnik hitrosti, pred OŠ, 1 merilnik, opozarjanje
Občina Trebnje	V sklopu ETM 2023 smo izvedli nakup električnega kolesa za v avtomatski sistem za izposajo koles GONM - Trebnje.
Občina Trzič	2 STOJALI ZA POPRAVILO KOLES
Mestna občina Velenje	Nova pešpot
Občina Velike Lašče	Stojalo za kolesa, igrišče Dvorska vas in igrišče Rob, 2x, spodbujanje uporabe koles med občani.
Občina Vransko	Izvedba barvnih arhitekturnih elementov v obliki barvnih krogov različnih dimenzij v območju OŠ Vransko in Vrtca Vransko, ki bodo voznike dodatno opozarjali, da vozijo na območju šole in vrtca ter jim opominjali na dodatno previdnost ter nakup treh kolesarskih stojal za kolesarnico pri Osnovni šoli Vransko.
Občina Zreče	1x pralnica za kolesa s pitnikom (Biciclean Basi stebriček), pri Pumptracku Zreče, možnost polnjenja bidona, spodbujanje uporabe koles, kolesarjenja in pohodništva.
Občina Žalec	4 INFO TABLE ZA POSTAJALIŠČA ZA ŠOLSKE OTROKE NA 4. LOKACIJAH

Vir: MOPE

4 Zaključki

4.1 Zaključki izvedbe ETM 2023

Posebnost izvajanja aktivnosti ETM v letu 2023 je bilo dejstvo da se kampanja izvaja že 22to leto. Temu primerno so bile tudi organizirane vse nacionalne aktivnosti promocije kampanje (organizacija slavnostnega dogodka in podelitev nagrad).

Javni razpis je bil tehnično povsem spremenjen, predvsem v smislu, da je bil zelo poenostavljen in oblikovan v obliki izbire paketa sofinanciranja, kjer je v okviru posameznega paketa določena višina sofinanciranja, ter pogoji za pridobitev sredstev glede na velikost prijavljene občine.

Na podlagi analize anket, ki jo je za MOPE pripravil UIRS kot pregled izvedbe kampanje ETM na nacionalni ravni, so vse občine, ki so v letu na nacionalni ravni izvajale ETM (skupno jih je bilo 99), poskrbele za promocijo izvedenih aktivnosti preko različnih medijskih kanalov in so z odzivom občanov na promocijske aktivnosti zadovoljne. Velika večina občin spremlja število udeležencev na dogodkih, dogodke foto dokumentira in spremlja odziv medijev. Približno polovica občin pa zbira ideje občanov za prihodnje ukrepe in dogodke, nekaj manj jih izvaja ankete o zadovoljstvu z izvedenimi ukrepi.

Glede na rezultate ankete občine kot posebej uspešne aktivnosti najpogosteje omenjajo aktivnosti v povezavi s kolesarjenjem (organizirano kolesarjenje in otvoritev novih povezav, servisi, sistem izposoje koles in nakup službenih električnih koles). Sledi izvedba aktivnosti PARK(irni) dan, dan brez avtomobila in celodnevni (otvoritveni) prireditve s poudarkom na trajnostni mobilnosti (tudi zapore ulic). Posamezne občine so izpostavile še izboljšanje pogojev za hojo, promocijo večje prometne varnosti, delavnice za starejše in aktivnost pospravimo ulice.

Občine so zelo zadovoljne z vodenjem kampanje in podporo, ki jo dobijo s strani nacionalne koordinatorke. Večina jih je tudi zelo zadovoljnih s promocijskimi gradivi (plakati in baloni). Si pa občine želijo prepoznavne promocije ETM na nacionalni ravni (kot je npr. akcija Reševalni pas), večjega sodelovanja na regionalni ravni in pomoč nacionalne ravni pri tem, evalvacija na nacionalni ravni tudi za občane (ter javna objava rezultatov). Nekateri lokalni koordinatorji še vedno potrebujejo tudi večjo podporo s strani svojih vodilnih.

4.2 Zaključki izvedbe sofinanciranih aktivnosti ETM 2023

Podrobna analiza izvedbe aktivnosti ETM v 50 občinah, ki so se prijavile na javni razpis za sofinanciranje priprav in izvedbe aktivnosti ETM, je potrdila, da je izvajanje aktivnosti s katerimi se finančno podpira promocijo trajnostne mobilnosti na lokalni ravni pomembno z vidika prenosa tovrstnih aktivnosti v lokalne skupnosti, kjer se dejavnosti še niso izvajale. **V letu 2023** so sodelovale sledeče občine:

Občina Ankaran, Občina Benedikt, Občina Bohinj, Občina Brežice, Mestna občina Celje, Občina Cerklje ob Gori, Občina Črna na Koroškem, Občina Črnomelj, Občina Divača, Občina Dobrna, Občina Dolenjske Toplice, Občina Dravograd, Občina Hajdina, Občina Ig, Občina Ilirska Bistrica, Občina Ivančna Gorica, Občina Jesenice, Občina Kobarid, Občina Kočevje, Mestna občina Koper, Mestna občina Kranj, Občina Logatec, Mestna občina Maribor, Občina Medvode, Občina Metlika, Občina Postojna, Občina Preddvor, Občina Puconci, Občina Radenci, Občina Radlje ob Dravi, Občina Ravne na Koroškem, Občina Razkrižje, Občina Rečica ob Savinji, Občina Ribnica, Občina Semič, Mestna občina Slovenj Gradec, Občina Slovenska Bistrica, Občina Straža, Občina Šalovci, Občina Šentjur, Občina Šentrupert, Občina Šmarješke Toplice, Občina Šoštanj, Občina Trebnje, Občina Trzin, Mestna občina Velenje, Občina Velike Lašče, Občina Vransko, Občina Zreče, Občina Žalec.

V letu 2023 je javni razpis za sofinanciranje priprave in izvedbe aktivnosti ETM zajemal širši spekter upravičenih aktivnosti kot v predhodnem obdobju izvajanja razpisov (**povečanje števila sofinanciranih aktivnosti iz 10 na 11**). Delež aktivno vključenih v aktivnosti ostaja enak, in število promocijskih aktivnosti ter objav na družbenih mediji, lokalnih časopisih, lokalnih televizijah in radijih se je povečalo. To kaže na večjo prepoznavnost kampanje.

Število občin, ki so se prijavile na javni razpis ETM 2023 je bilo 54, zaradi ujme, pa so od pogodbe odstopile 4 občine.

V letu 2023 so bili rezultati, ki niso vezani na dolgoročne učinke aktivnosti, doseženi v skladu s predvidenim terminskim planom.

4.3 Zaključki sodelovanja MOPE z deležniki

Odziv občin na podporni aktivnosti (predstavitev razpisa na 6.Nacionalni konferenci za trajnostno mobilnost in delavnica: »Pospravimo ovire«) je bil dober.

Prav tako so bile občine izjemno kooperativne ob terenskih ogledih izvajanja aktivnosti ETM 2023, pri predstavitvah programov in načina izvedbe ETM 2023. Določene občine so zamujale s posredovanjem programov ETM 2023 do predpisanega roka in njihovo objavo na medijskih kanalih, vendar so na podlagi spodbud in pozivov izvajalca razpisa MOPE le to naknadno, pravočasno uredile.

O izvedenih aktivnostih so občine poročale v skladu z navodili izvajalca razpisa: na obrazcu za pripravo zaključnega poročila in excelovi tabeli za poročanje o stroških za izvedbo aktivnosti. Kljub večkratnim navodilom so se največkrat pojavljale težave pri poročanju rezultatov aktivnosti, predvsem pri zagotavljanju dokazil o izvedenih aktivnostih. Posledično je bilo potrebno veliko neposredne komunikacije z občinami za pridobivanje dokazil ter dopolnjevanje končnega poročanja.

5 Priporočila

V celotnem obdobju vseh predvidenih javnih razpisov za sofinanciranje aktivnosti ETM v okviru projekta LIFE IP CARE4CLIMATE, naj se teži k poenostavitvi vseh postopkov priprave, prijave, dodeljevanja sredstev, kontrole sodelovanja etc...

1) Poenostavitev postopkov za občine

Poenostavitev postopkov prijave, priprave in poročanja o izvedenih aktivnostih **za občine** z namenom optimizacije vložnega dela v izvedbo aktivnosti in administrativnega dela. S tem bi se za občine poenostavil sistem poročanja, občine pa bi morale več pozornosti nameniti zagotavljanju udeležencev vključenih v izvajanje aktivnosti. Na tak način se doseže kvalitetnejšo izvedbo in poskrbi za večje število ljudi, izpostavljenih informacijam o spremembah potovalnih navad

Potrebna je:

- časovna prilagoditev objave javnega razpisa na način, da se prijaviteljem zagotovi dovolj časa za kvalitetno pripravo vloge.
- redna prilagoditev javnega razpisa spremenjenim potrebam v lokalnem okolju (po potrebi tudi znižanje pogojev ali minimalnih zahtev),
- redna prilagoditev javnega razpisa morebitnim tehničnim pomanjkljivostim (dodati kontrolnik ob prijavi in zaključno poročilo, poenostavitev tabel za finančno poročanje, priprava enostavnih navodil na podlagi katerih bi bila prejeta zaključna poročila in dokazna dokumentacija pripravljena bolj pregledno in konsistentno ...),
- prilagoditev javnega razpisa predvidenim ciljem akcije C1.2 projekta LIFE IP CARE4CLIMATE (spodbujanje povečanja števila aktivnih udeležencev aktivnosti; povečanje promocije ter informiranja in osveščanja javnosti o ETM in pomenu trajnostne mobilnosti, spodbujanje izvedbe trajnih ukrepov s katerimi lažje vplivamo na dejansko spremembo potovalnih navad ljudi...),
- razširitev in dopolnitev Kataloga aktivnosti kot ključnega pripomočka za pripravo programov ETM in izvedbo aktivnosti promocije trajnostne mobilnosti v občinah (npr. razširitev teme spodbujanje kolesarjenja z dodatnim opisom izvedbenih ukrepov kot je npr. popravljavnica in izmenjevalnica koles; razširitev področja javnega prevoza s predlogi kot je npr. uvedba Prevozov na klic; ...),
- povečana intenzivnost opozoril glede pravilnega informiranja in obveščanja javnosti o ETM, viru financiranja in pomenu trajnostne mobilnosti (v celotnem času od podpisa pogodbe ter najbolj intenzivno v zadnjih dveh tednih pred ETM).
- delitev dobrih praks izvedbe ETM na nacionalni ravni z ostalimi občinami pred objavo javnega razpisa z namenom promocije izvajanja aktivnosti v občinah, ki še niso vključene v izvajanje aktivnosti ETM in razširitvi izvedbe aktivnosti v občinah, kjer je izvedba kampanje ETM že ustaljena praksa.

Priporočila specifična za leto 2024

Ker se bo v letu 2024 kampanja ETM izvajala že 23tič, bi bilo smiselno izvajati več podpornih promocijskih aktivnosti ETM na nacionalnem nivoju kot je npr. promocija ETM preko nove obnovljene spletne strani www.sptm.si, preko novo oblikovanega Foruma, ki bo deloval v okviru obnovljene spletne platforme za trajnostno mobilnost, promocija ETM v okviru letne Nacionalne konference o trajnostni mobilnosti ter promocija ETM v okviru kampanje za splošno javnost, projekta LIFE IP CARE4CLIMATE.

- Kar so izvedli v aktivnem letu in nato promovirajo do zaključka ETM (oziroma do 15.10. se šteje kot trajni ukrep. Npr. zgrajena kolesarka v letu 2024, ki se nato promovira v tem letu, tednu ETM oz do 15.10.2024.
- Upravičen strošek v letu 2024 je tudi financiranje FB ADS.
- Potrebno je opozoriti pri poročanju, da se v poročilih izpostavi doseganje minimalnih standardov.
- 7. Občine pozabljajo obvezne logotipe - slike materialov- označevanje trajnih ukrepov - predvsem v primeru talnih označb/znakov: potrebno je dati neko priporočilo občinam, npr. priporočilo "ploščic" z logotipi pri trajnih ukrepih.
- Trajnostni prihodi na delo - bolj strukturirati poročanje in pogoj.
- En račun se v tabeli napiše 1x in ne 4x, tudi če gre za več različnih aktivnosti - mogoče možnost s spustnega seznama, da se izbere več aktivnosti.

6 VIRI:

1. Europeanmobilityweek, 2021. URL: <https://mobilityweek.eu/2020-participants/?country=SI> (Citirano 12. 1. 2021).
2. Muno, A., Janssen, U., 2014 – Climate Alliance. Priročnik za izvedbo ETM. URL: http://www.tedenmobilnosti.si/2014/files/prirocnik-za-izvedbo/01-ETM_2014_prirocnik_za_izvedbo_ETM_SLO.pdf (Citirano 12. 1. 2021).
3. Priročnik za udeležence, 2016. Evropski teden mobilnosti 2016. URL: https://tedenmobilnosti.si/2016/files/vodila/EMW2016_Handbook_SL.pdf (Citirano 13. 1. 2021).
4. Morrow, R., Pfohl, A., Caballero, J., 2020. Participation report december 2020. URL: https://mobilityweek.eu/fileadmin/user_upload/materials/participation_resources/2020/2020_EMW_Participation_Report.pdf (Citirano 13. 1. 2021).
5. Evropski teden mobilnosti, 2020. URL <https://tedenmobilnosti.si/2020/> (Citirano 15. 1. 2021).
6. Nemeth, B.; Schmalholz, N. – POLIS, Caballero, J.,- EUROCITIES, ETM, tematske smernice 2020, URL: https://mobilityweek.eu/fileadmin/user_upload/materials/participation_resources/2020/Thematic_guidelines_2020/2020_EMW_Thematic_Guidelines_layout_SL.pdf
7. Caballero, J., 2016 -Priročnik za lokalne udeležence ETM, 2016
8. Odlok o Programu porabe sredstev Sklada za podnebne spremembe v obdobju 2020 – 2023 (Uradni list RS, št. 14/20), URL: <http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ODLO1993>
9. Poročilo UMAR – Socialni razgledi, Mobilnost, 2008; URL: https://www.umar.si/fileadmin/user_upload/publikacije/socrazgledi/2008/SR_mobilnost2.pdf
10. Halilović, N., 2020; Zakaj ljudje potujejo kot potujejo?; URL: <https://www.care4climate.si/sl/o-projektu/podrocja-aktivnosti-projekta/trajnostna-mobilnost>
11. Poročilo SURS, 2020, Ljudje in mobilnost; URL: <https://www.stat.si/eumove/index.html?lang=si>